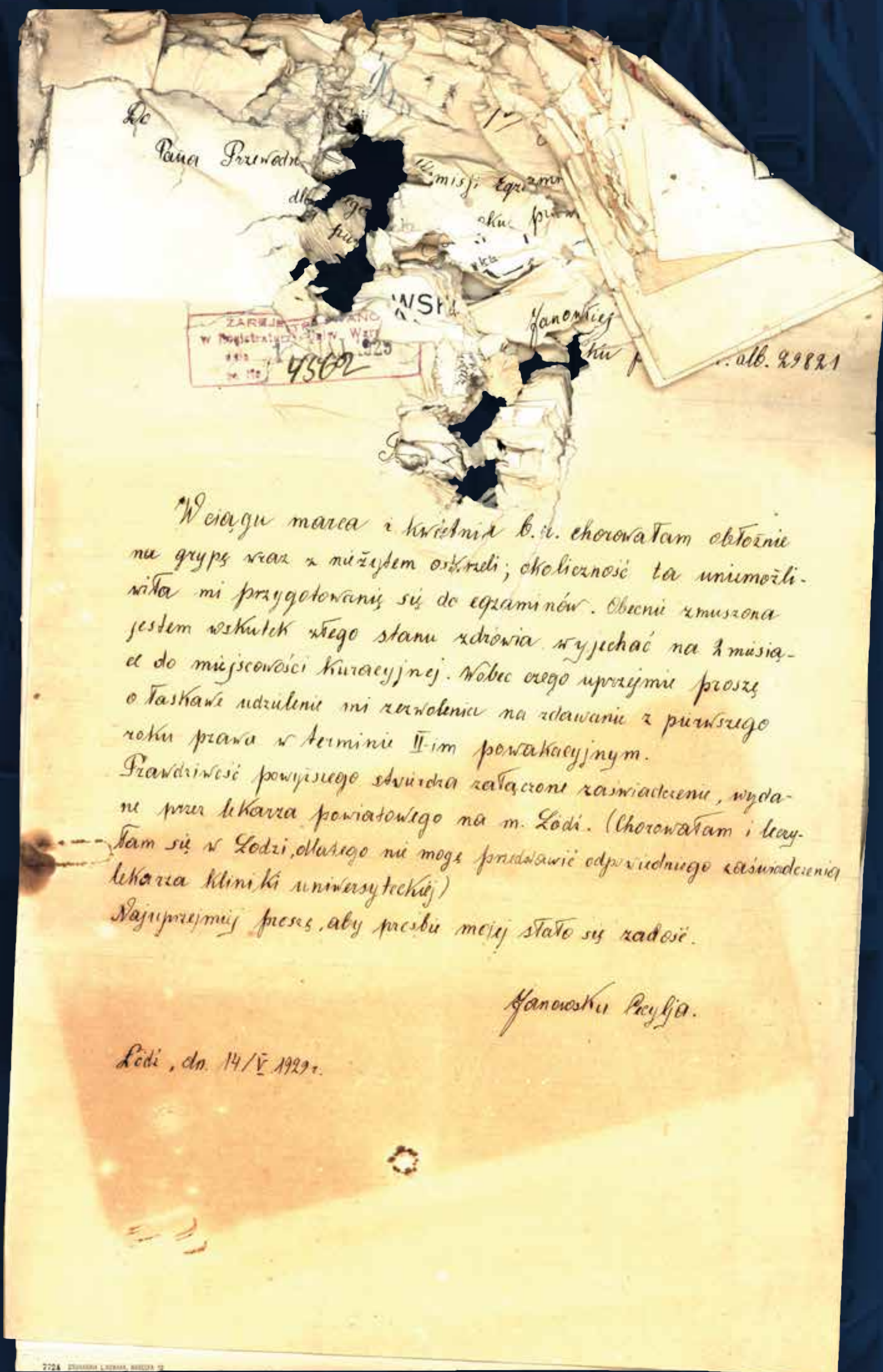

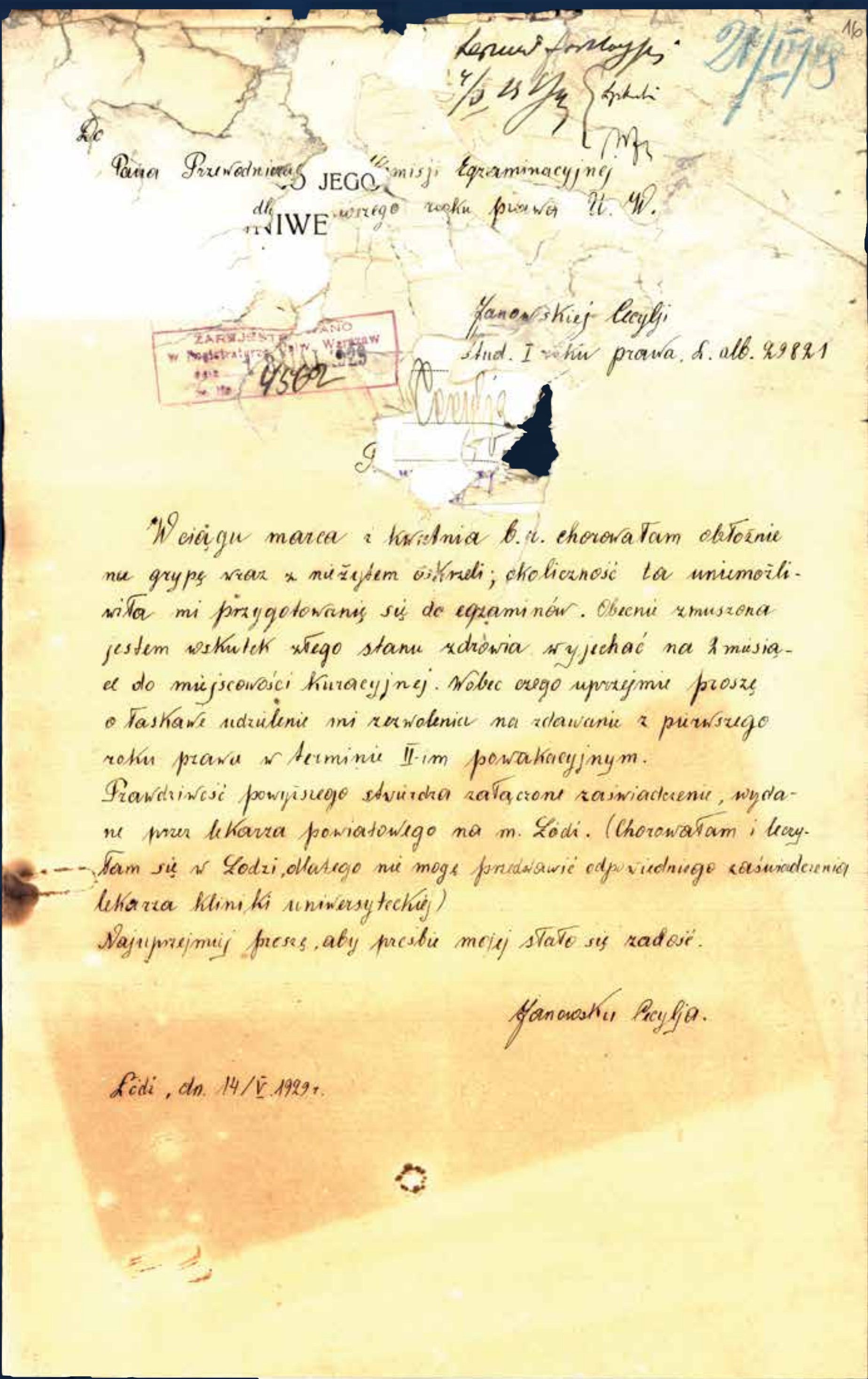
Dokumenty uniwersyteckie z lat 1816-1915
znajdujące się w Archiwum Oświecenia
Publicznego zostały zniszczone w czasie II wojny
światowej. Zniszczeniu uległa także znaczna liczba
dokumentów z okresu międzywojennego. Część
ocalałych nosiła ślady wojennej pożogi i wymagała
konserwacji.

Teren uniwersytetu w listopadzie 1944 r.
Niemieckie zdjęcie lotnicze, zbiory dr Zygmunt Walkowski.

Archiwalia uniwersyteckie uszkodzone przez odłamki pocisków, przed konserwacją.
Fot. Archiwum UW.

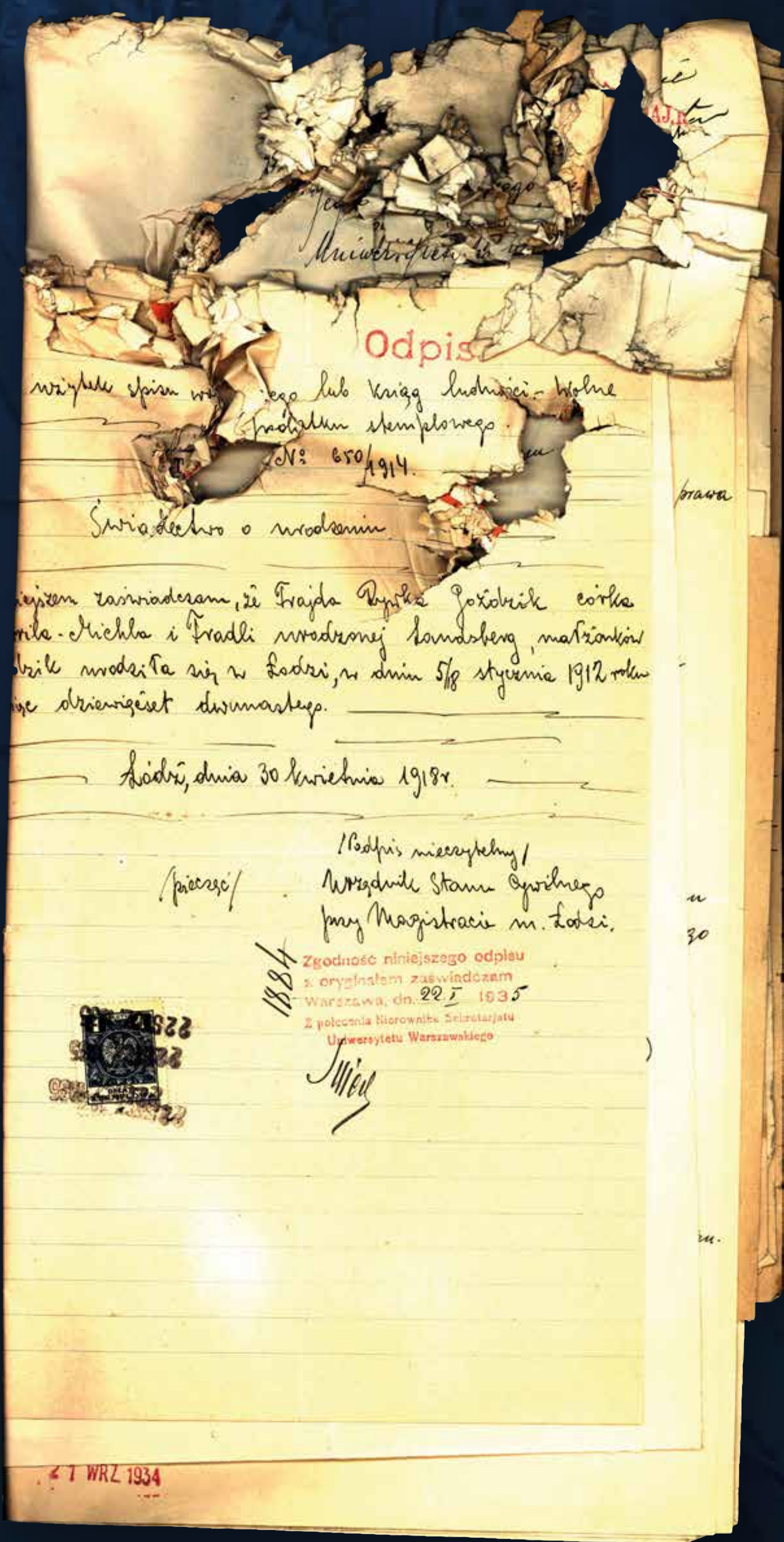
Ten sam dokument po konserwacji, 2015 rok.
Fot. Archiwum UW.

Odłamki pocisków, które tkwiły w paczkach dokumentów.
Fot. Archiwum UW.

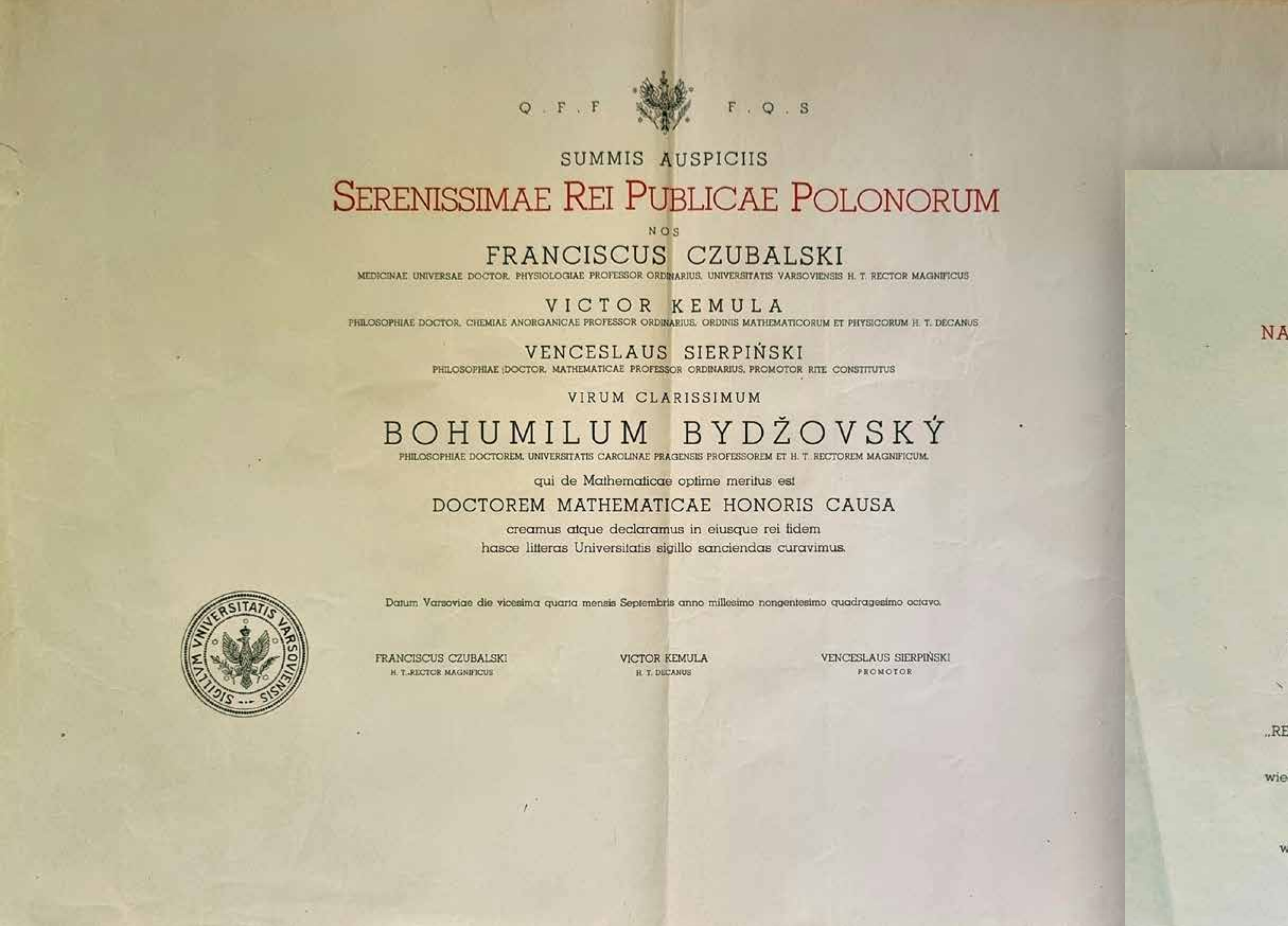
Dokumenty uniwersyteckie uszkodzone przez wojnę, 2015.
Fot. Archiwum UW.

Uniwersytet przywrócono do życia zaraz po wojnie, pomimo, że mozolna odbudowa ze zniszczeń wojennych trwała jeszcze kilka lat. Pierwsze powojenne dokumenty uniwersyteckie były przechowywane w szafach i przypadkowych magazynach. Niekiedy miały nietypowy format i były niemymi świadkami uroczystych chwil z życia uczelni.

Zniszczony Pałac Kazimierzowski, 1945
Muzeum UW.

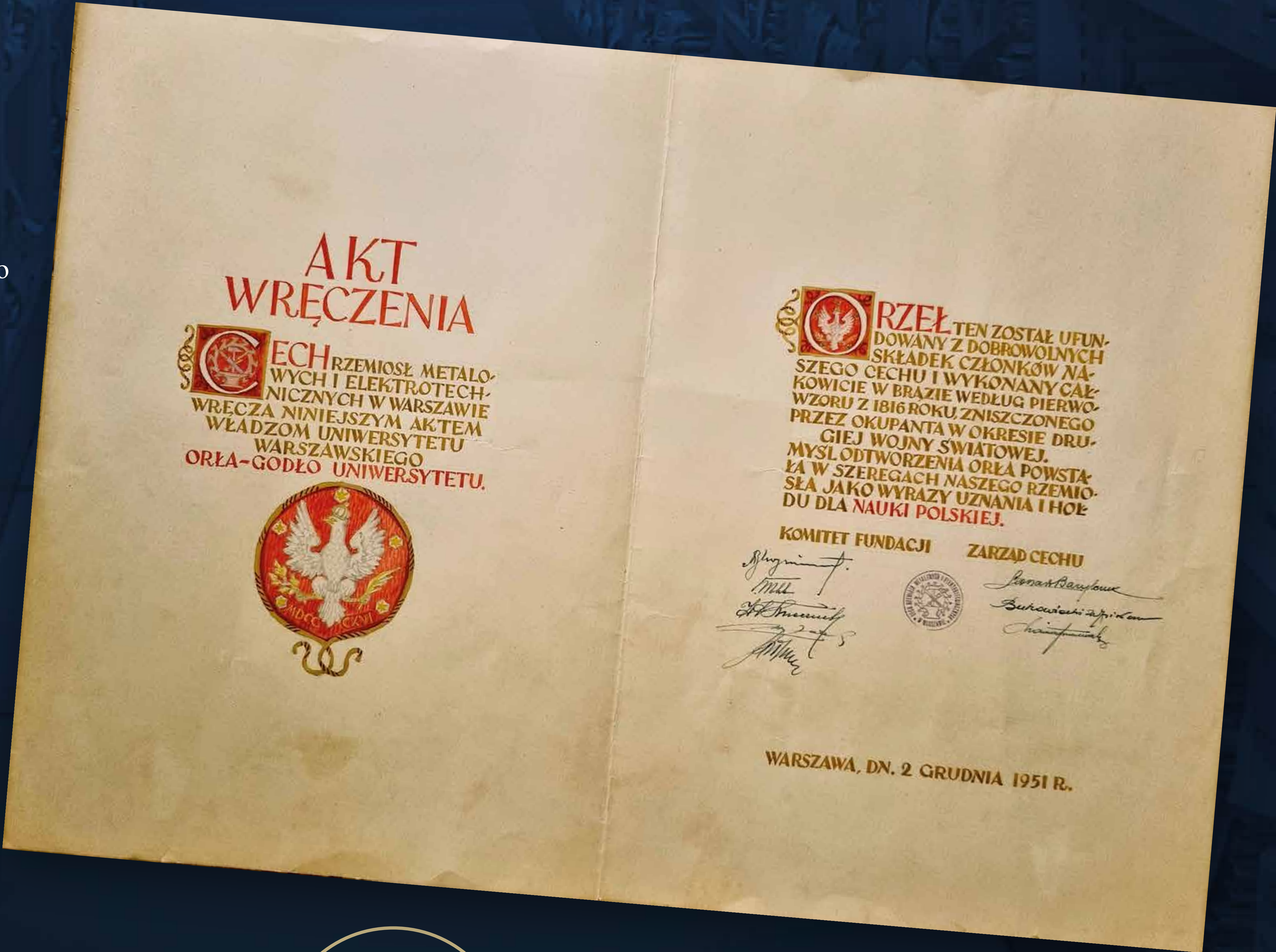
Jeden z pierwszych dyplomów dla doktora honoris causa UW dla czeskiego matematyka Bohumila Bydžovskiego (1880-1969), przyznany w 1948 roku.
Archiwum UW, adresy gratulacyjne C-1-56.

Jeden z pierwszych powojennych dyplomów doktorskich dla ks. Władysława Szafrńskiego, listopad 1945 roku.
Archiwum UW, adresy gratulacyjne C-1-56.

Akt podarowania odtworzonego uniwersyteckiego orła srebrnego przez Cech Rzemiosł Metalowych i Elektrotechnicznych w 1951 roku. Zniszczony przez okupanta w czasie wojny orzeł, zawieszony był jako godło uczelni nad Bramą Główną. Jednak sytuacja polityczna PRL sprawiła, że orzeł ten zawisł nad Bramą dopiero w latach osiemdziesiątych.

Archiwum UW, adresy gratulacyjne C-1-56.

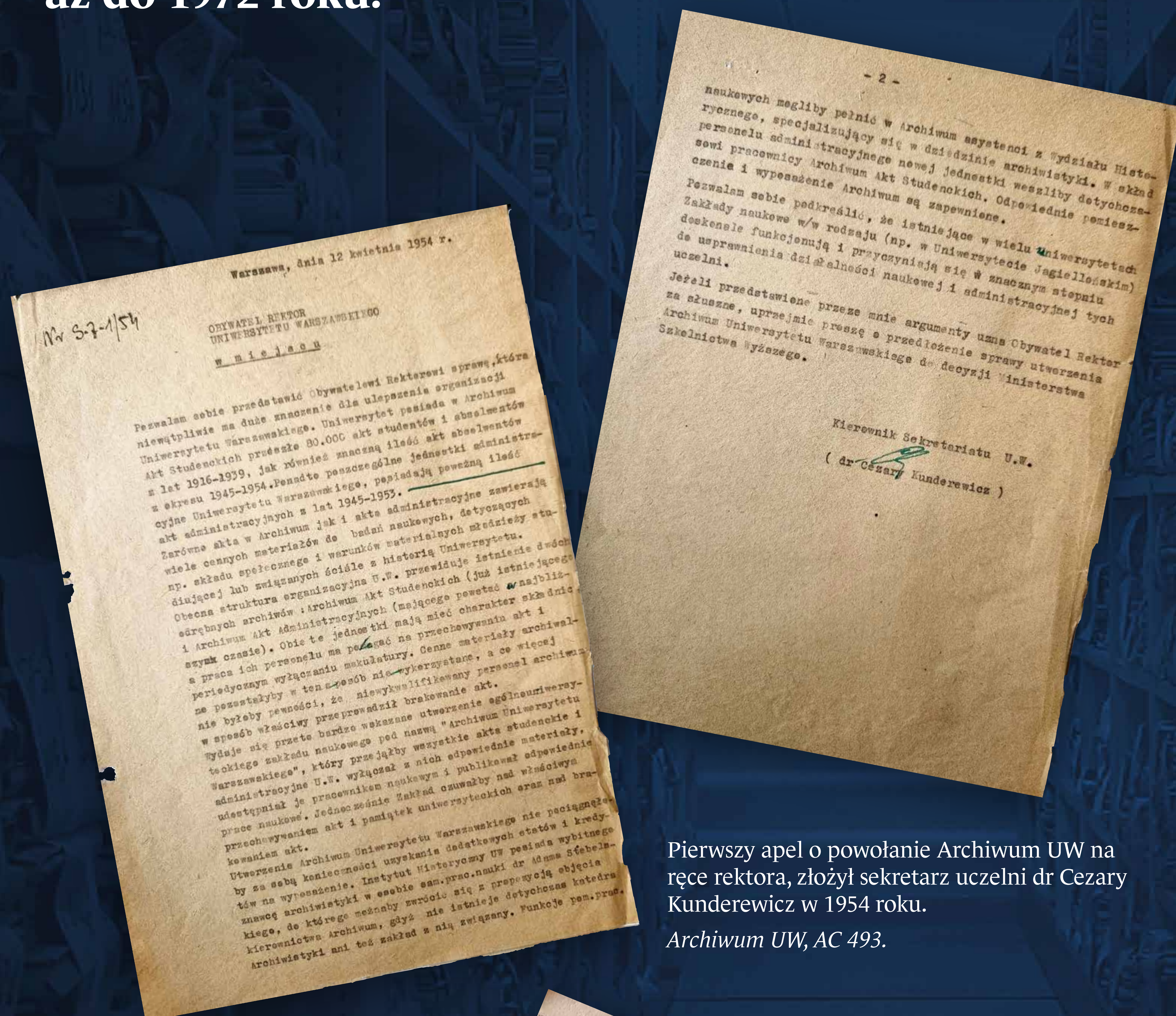

Zaraz po zakończonej wojnie na Uniwersytecie powstała składnica akt studenckich, gromadząca ocalałe dokumenty studenckie z okresu przedwojennego oraz bieżące dokumenty. Dziesięć lat później rektor powołał drugą składnicę, zabezpieczającą uniwersyteckie akta ogólne. Coraz częściej naukowcy postulowali, by ujednolicić te zbiory pod egidą założonego Archiwum UW. Na realizację tych rekomendacji czekano aż do 1972 roku.

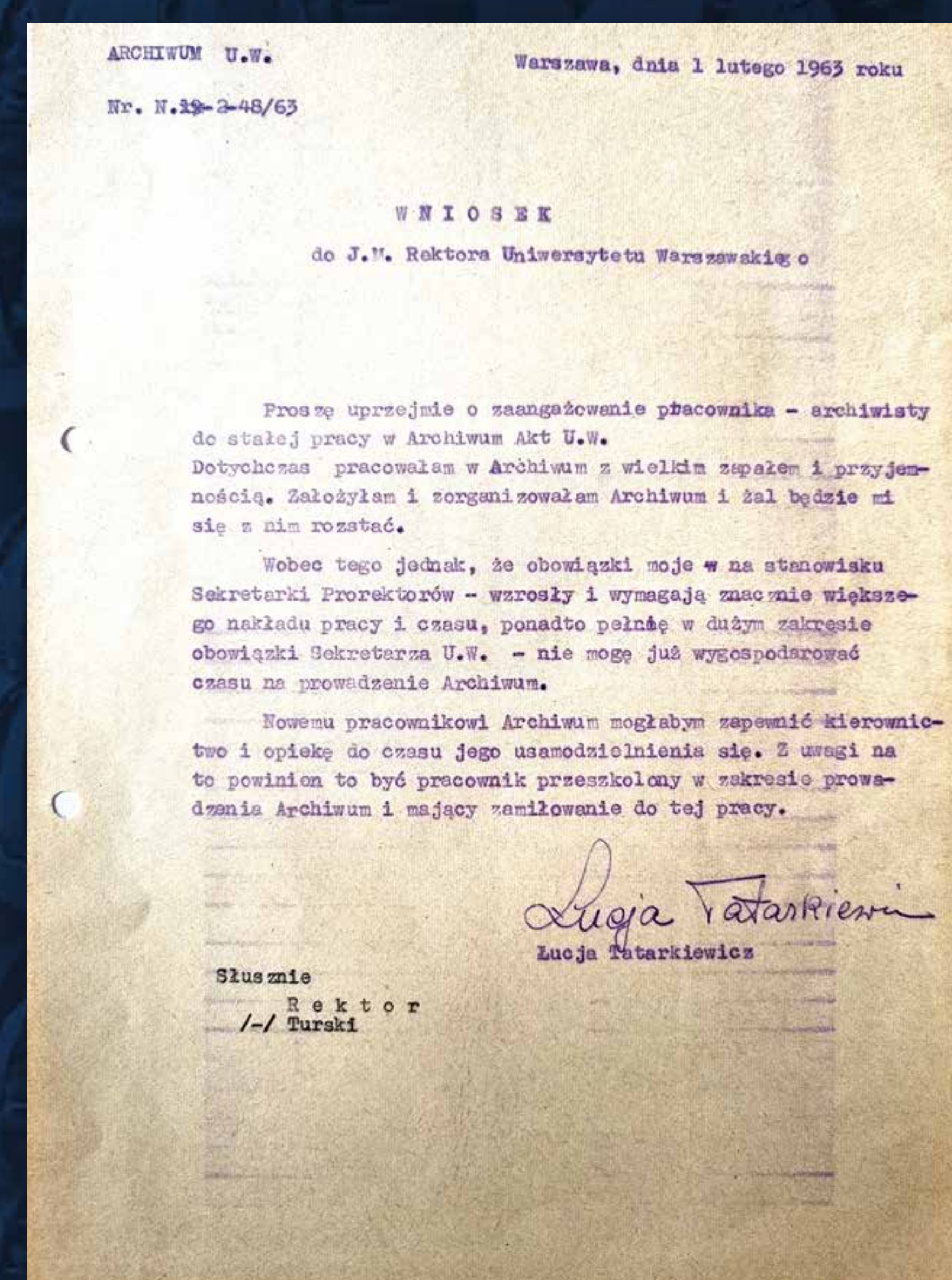
Pierwsza dyrektorka Archiwum UW,
Jadwiga Szymańska-Petala.

Archiwum UW, J. Szymańska-Petala, Sp 22/80.

Pierwszy apel o powołanie Archiwum UW na ręce rektora, złożył sekretarz uczelni dr Cezary Kunderewicz w 1954 roku.

Archiwum UW, AC 493.

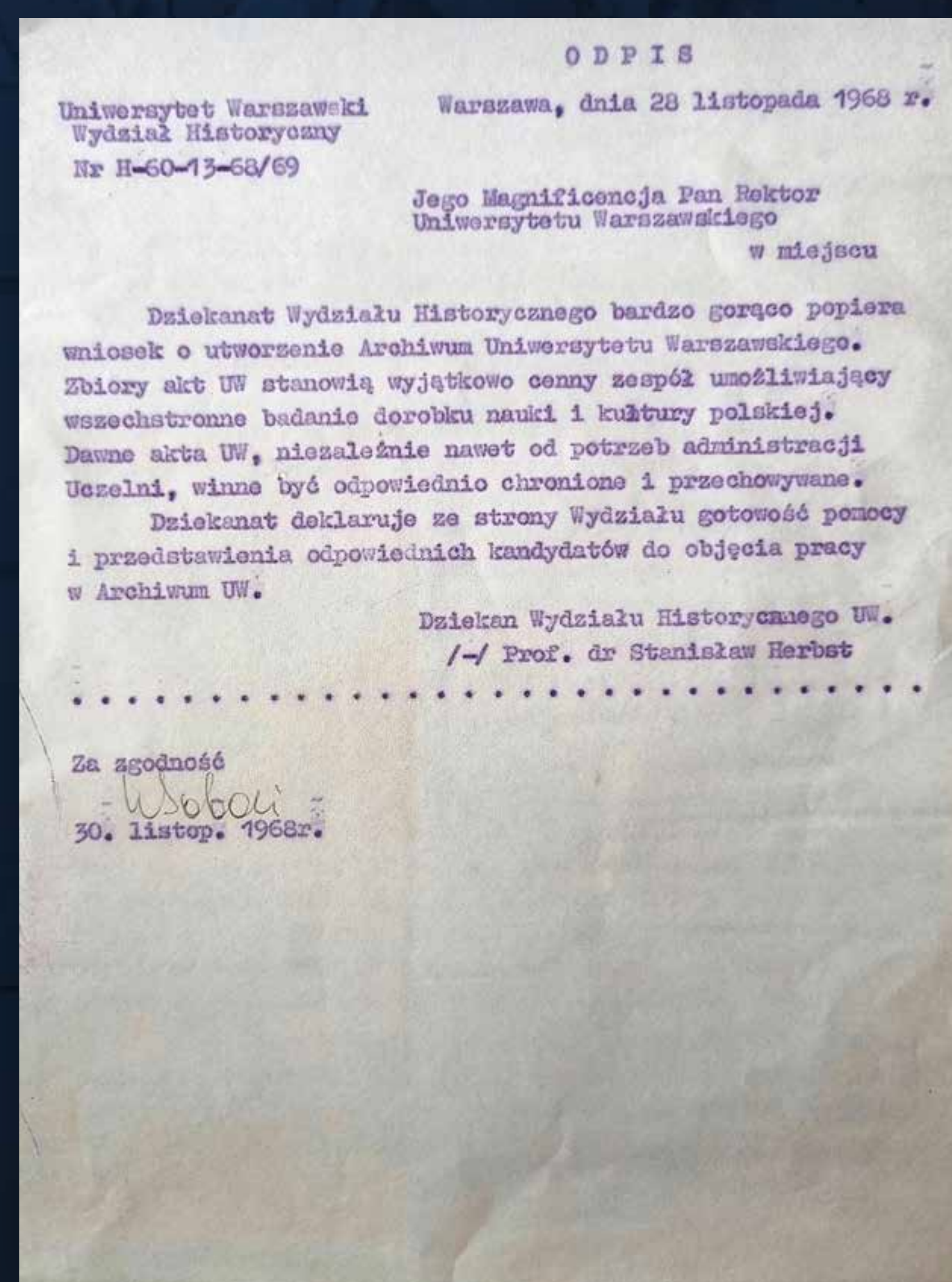
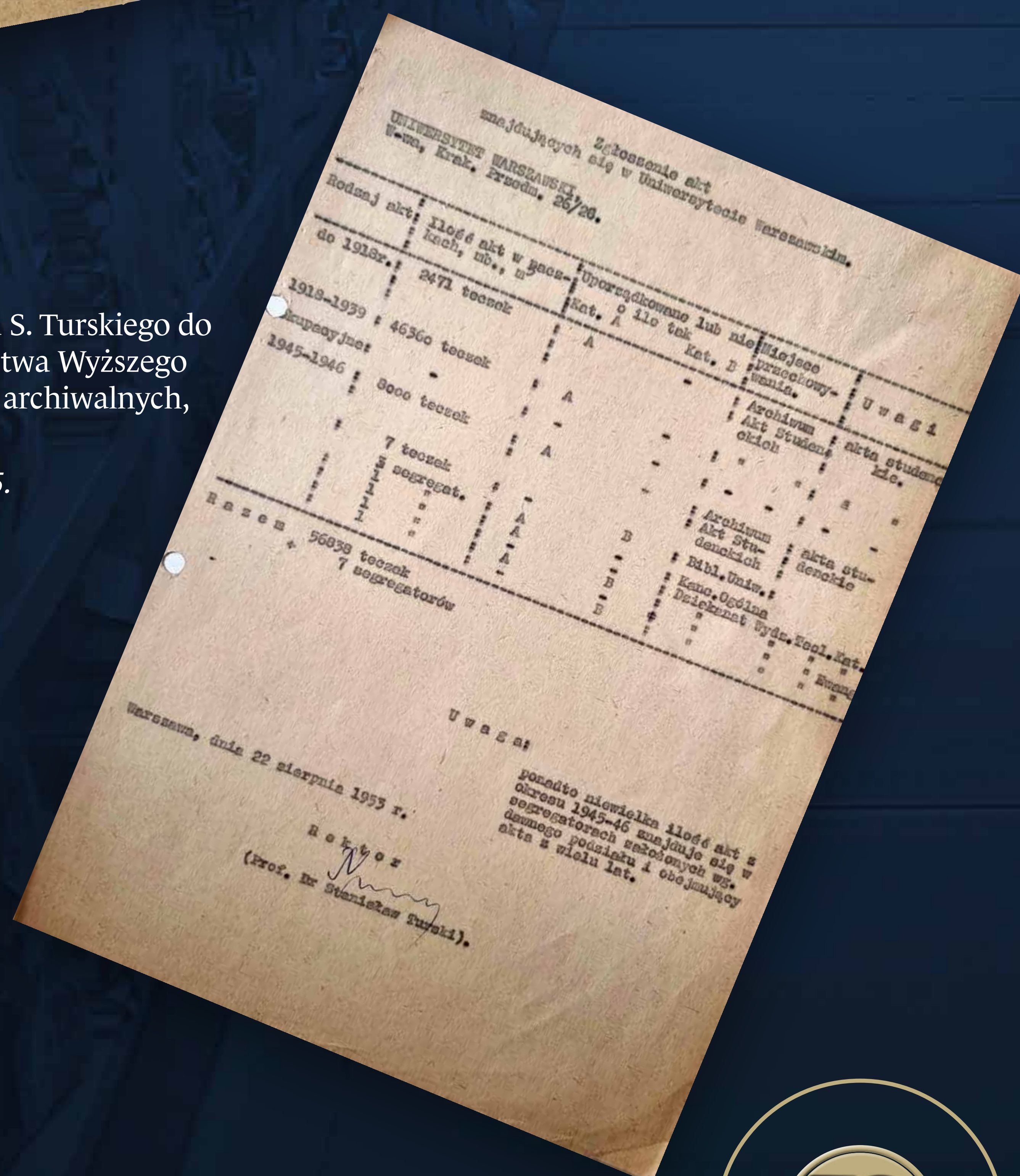

Postulat powołania Archiwum UW wyrażony przez Łucję Tatarkiewicz w 1963 roku.

Archiwum UW, AC 628.

Sprawozdanie rektora S. Turskiego do
Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego
o posiadanych aktach archiwalnych,
1953 roku.

Archiwum UW, AC 525.

Apel prof. Stanisława Herbsta z 1968 roku o powołanie
Archiwum UW.

Archiwum UW, AC 628.

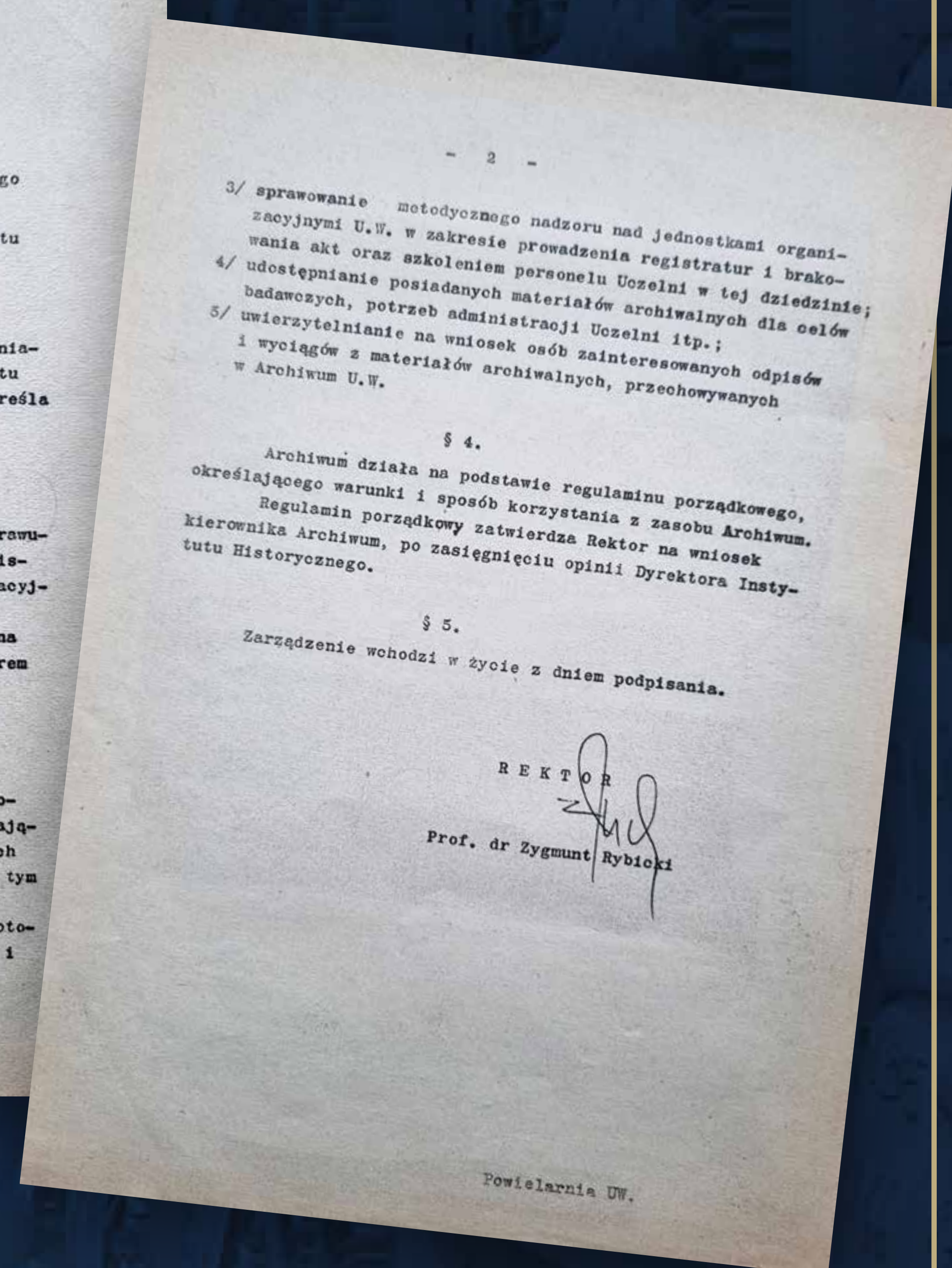
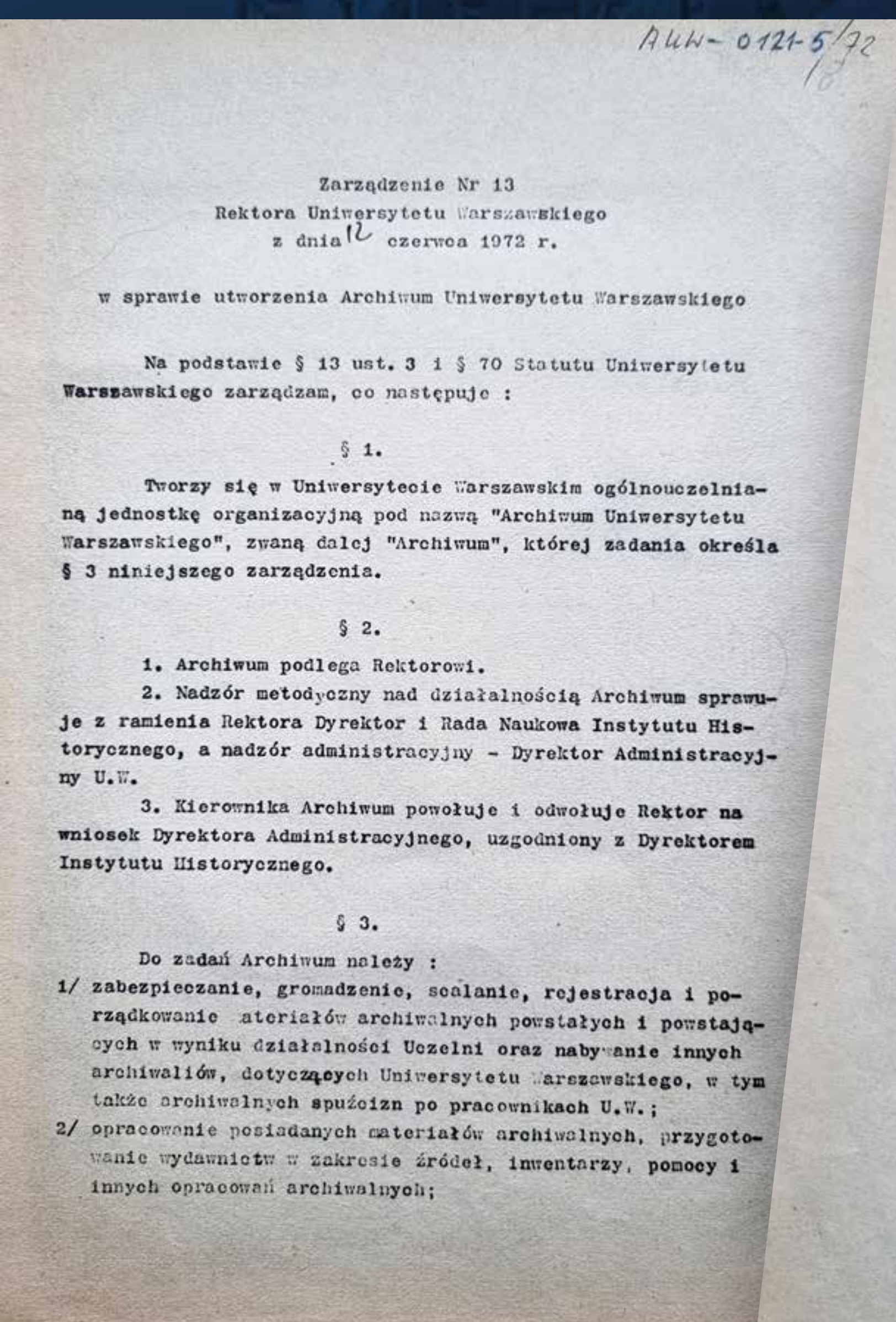

Oczekiwania badaczy na powołanie uczelnianego archiwum zostało wsparte przez Najwyższą Izbę Kontroli. Kontrolerzy z NIK w raporcie pokontrolnym zwracali uwagę, że największa krajowa uczelnia musi mieć swoje archiwum. W konsekwencji rektor Zygmunt Rybicki w czerwcu 1972 roku powołał Archiwum UW. Początkowo Archiwum UW pracowało w ciężkich warunkach lokalowych mając dwa magazyny w piwnicach budynków UW. Od 1975 roku zaczęto porządkować zasób. W latach osiemdziesiątych Archiwum UW zatrudniało już 8 archiwistów i otworzyło czytelnię. Z każdą dekadą sytuacja lokalowa się poprawiała.

Zdjęcie magazynu archiwalnego w gmachu dawnego Szpitala św. Rocha na kampusie głównym, z ok. 2010 roku. Na magazyn wykorzystano każdą wolną przestrzeń. W tym samym roku sytuacja uległa zasadniczej poprawie, bowiem Archiwum uzyskało nowoczesne magazyny archiwalne przy ul. Smyczkowej 14.

Fot. R. Gawkowski.

Zarządzenie Rektora UW o powołaniu Archiwum UW, 1972 r.
Archiwum UW, organizacja Archiwum UW- 0121.

Archiwistka Alicja Łabęda, ok. 1985 rok.

Archiwum UW, spuścizna J. Szymańskiej Pętali, Sp 22/80.

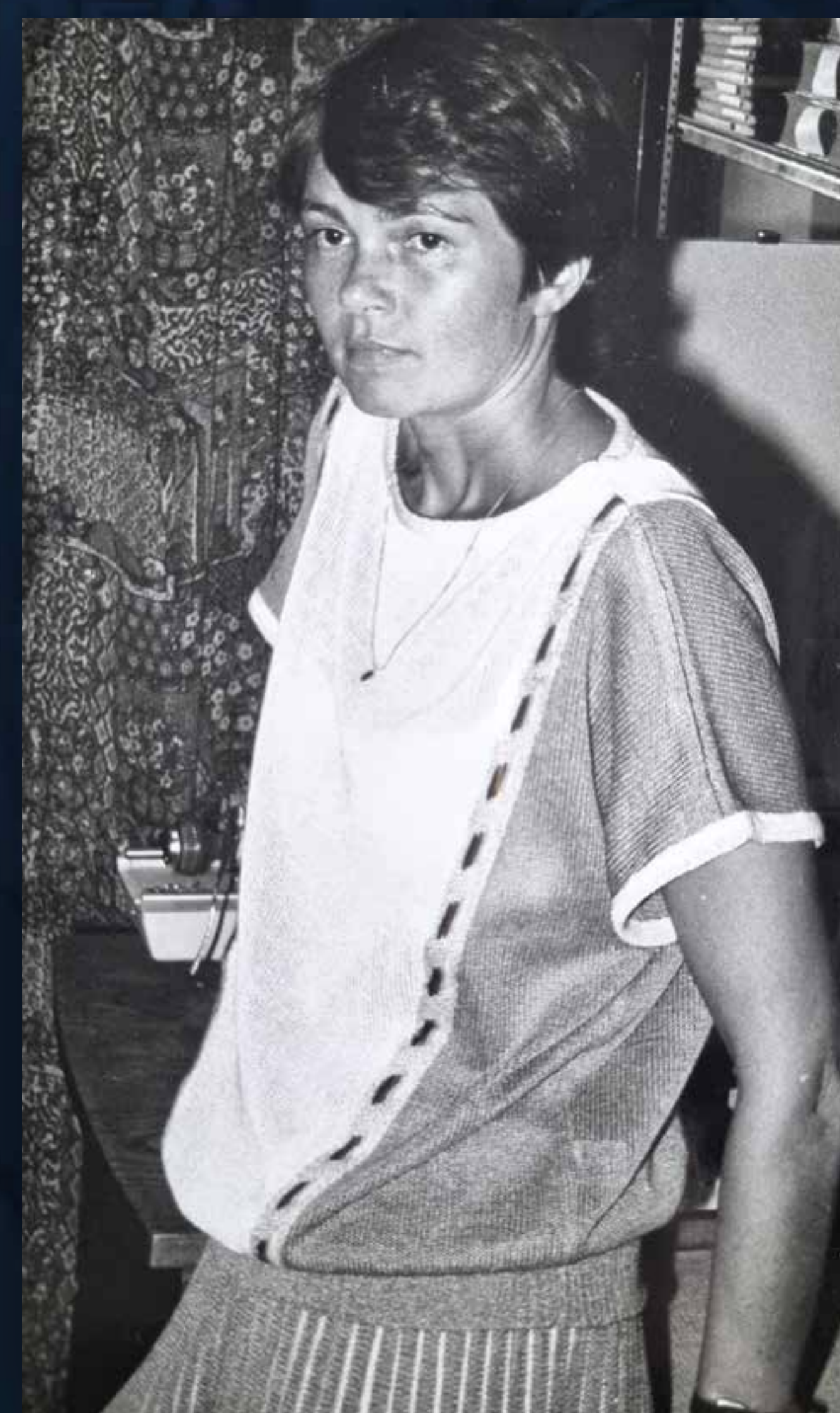
Archiwista Marek Ciara, ok. 1985 rok.

Archiwum UW, spuścizna J. Szymańskiej Pętali, Sp 22/80.

Archiwista i fotograf Marek Świerzewski, ok. 1985 rok.

Archiwum UW, spuścizna J. Szymańskiej Pętali, Sp 22/80.

Barbara Krzyżanowska, ok. 1985 roku, późniejsza wicedyrektor Archiwum UW. ok. 1985 rok.

Archiwum UW, spuścizna J. Szymańskiej Pętali, Sp 22/80.

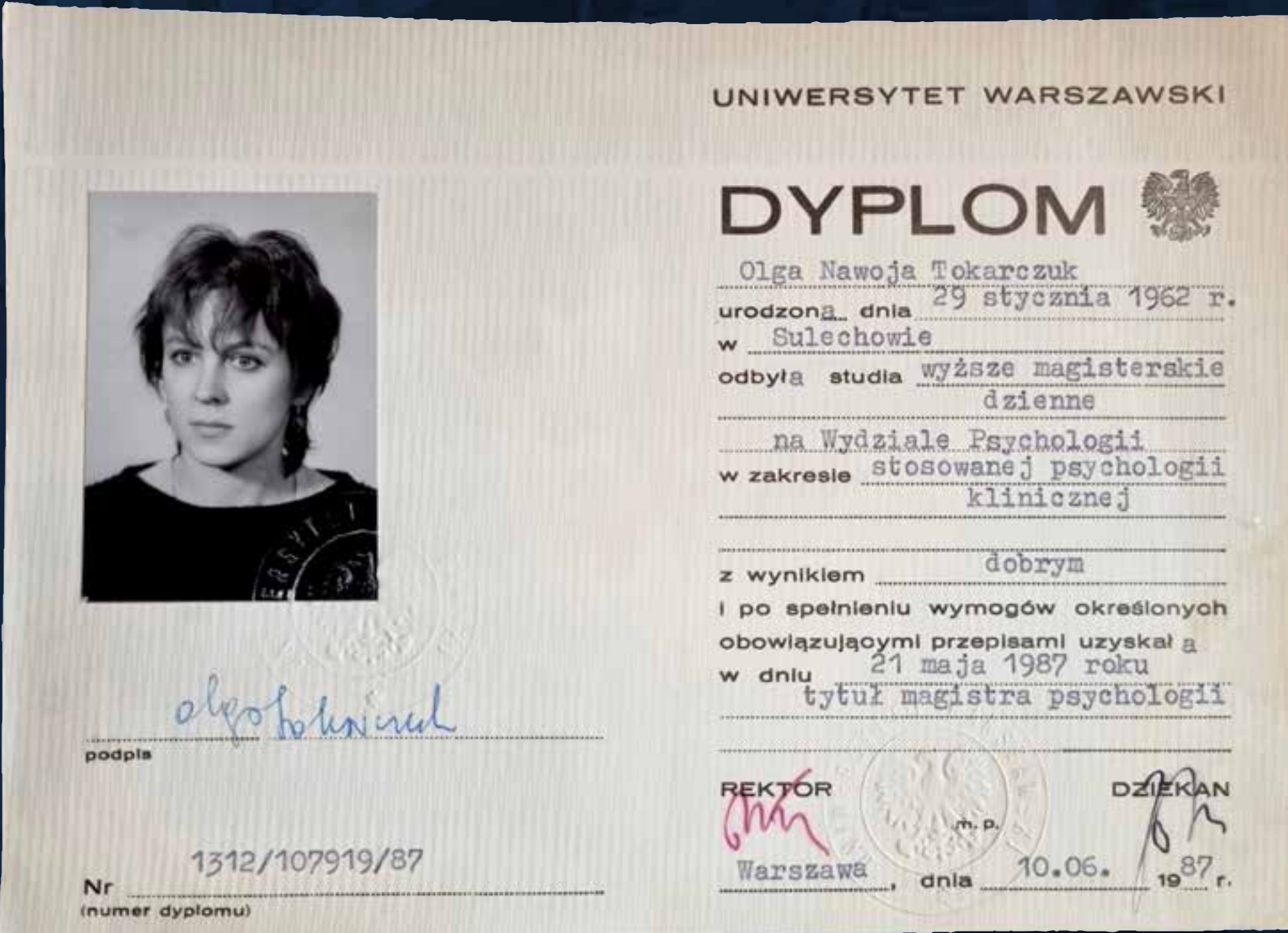
Dziś Archiwum UW ma dwie siedziby.
Na kampusie głównym (Krakowskie Przedmieście 28/32) znajduje się sekretariat, czytelnia główna oraz magazyny z: dokumentacją studencką z lat 1915-1939, powojennymi aktami studentów wydziałów rozwiązanych w latach 1950-52 (np. Lekarski, Teologii Katolickiej czy Farmacji) oraz aktami ogólnymi Uniwersytetu.
Dokumentacja studencka, przewody doktorskie, habilitacyjne, profesorskie oraz akta osobowe po 1945 roku znajdują się w oddziale przy ul. Smyczkowej 14.

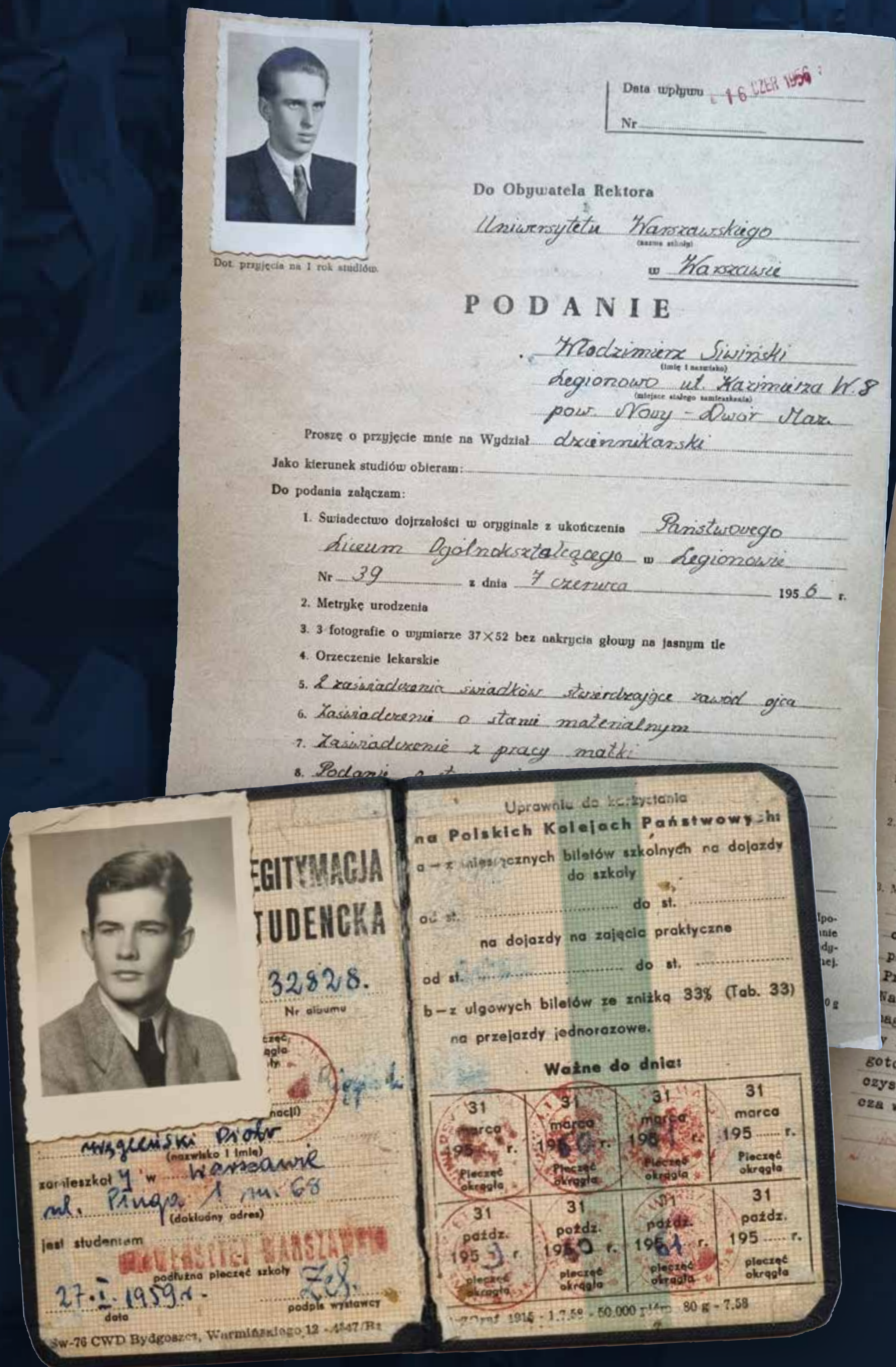
Indeks Agnieszki Osieckiej (1936-1997) poetki, reżyserki i pisarki.
Archiwum UW, Agnieszka Osiecka, akta studenckie WDNP/ID1 23335.

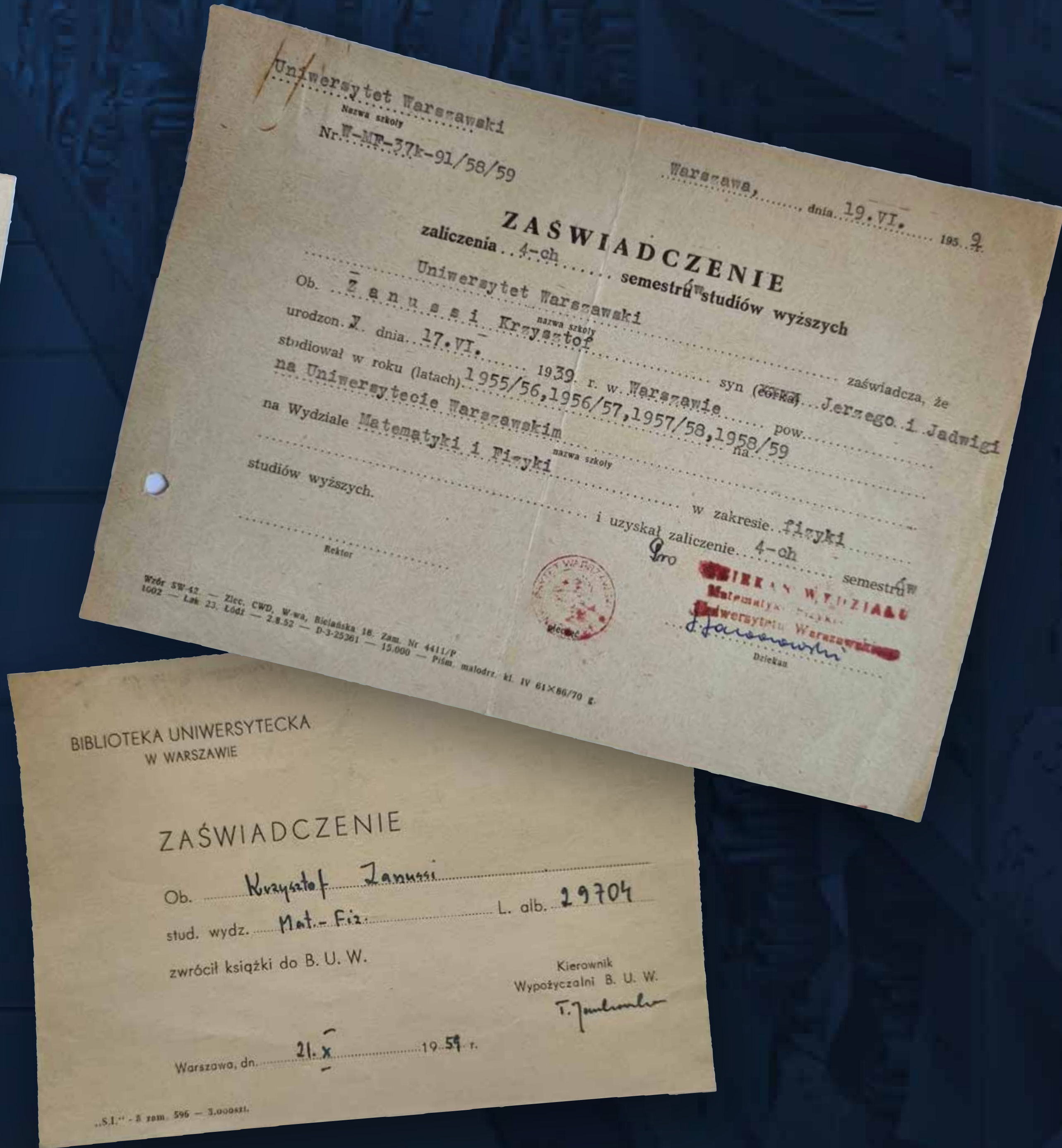
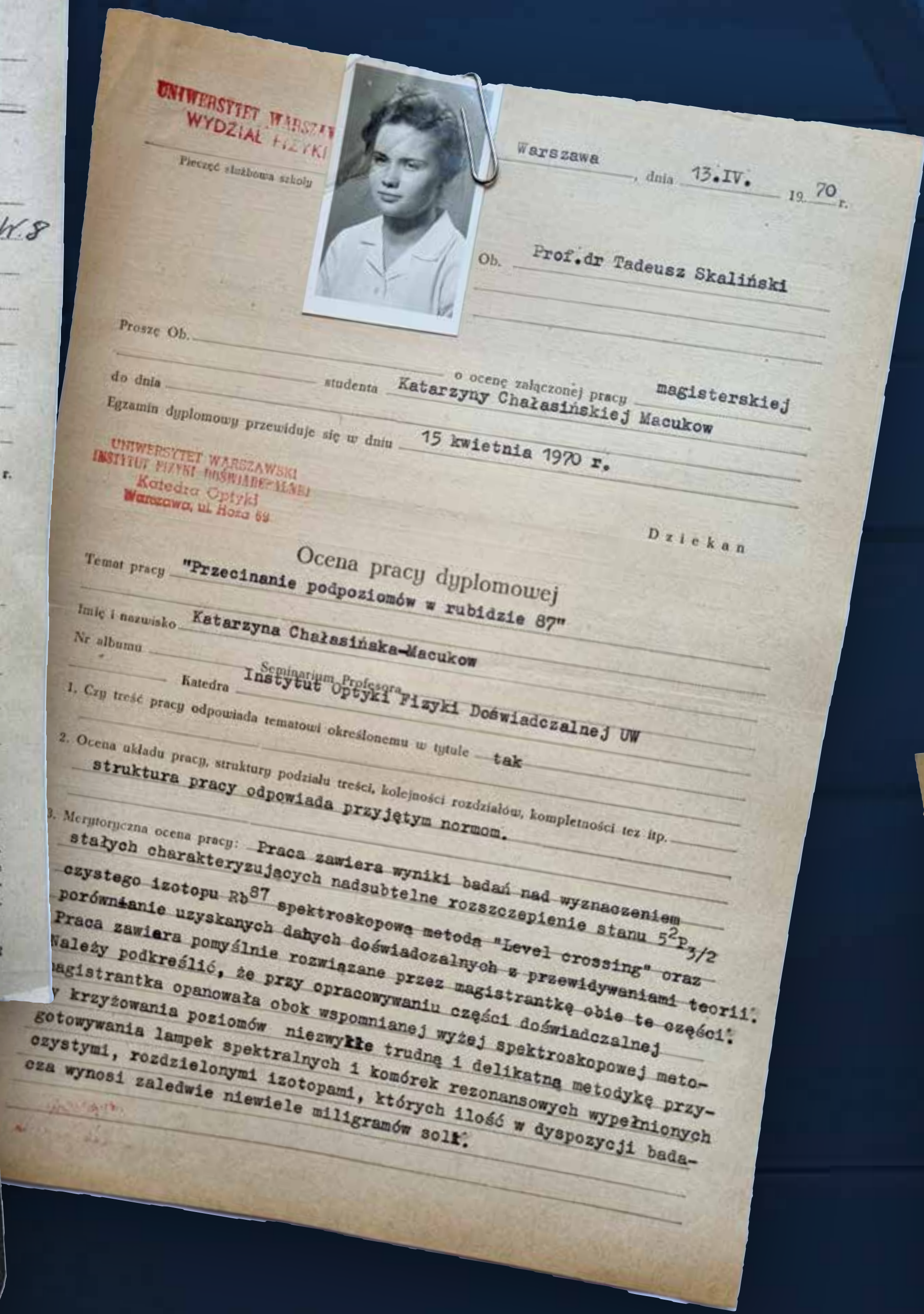
Indeks i dziennik praktyki studenckiej Ireny Szewińskiej (1946-2018), lekkoatletki, złotej medalistki olimpijskiej.
Archiwum UW, Irena Kirszenstein-Szewińska, akta studenckie WF 47666.

Dyplom ukończenia Uniwersytetu Warszawskiego Olgi Tokarczuk, laureatki Narody Nobla z dziedziny literatury.
Archiwum UW, Tokarczuk Olga, akta studenckie WPs 107919.

Archiwalia trzech byłych rektorów Uniwersytetu Warszawskiego: Pawła Węgleńskiego, Włodzimierza Siwińskiego i Katarzyny Chałasińskiej-Macuków.
Archiwum UW, akta studenckie, WBNZ 32828, WFS 30786, Mat-fiz. 60237.

Potwierdzenie rozliczenia się z Biblioteką Uniwersytetu Warszawskiego ówczesnego studenta fizyki Krzysztofa Zanussiego, znanego reżysera.
Archiwum UW, Zanussi Krzysztof, akta studenckie WMP 29704.

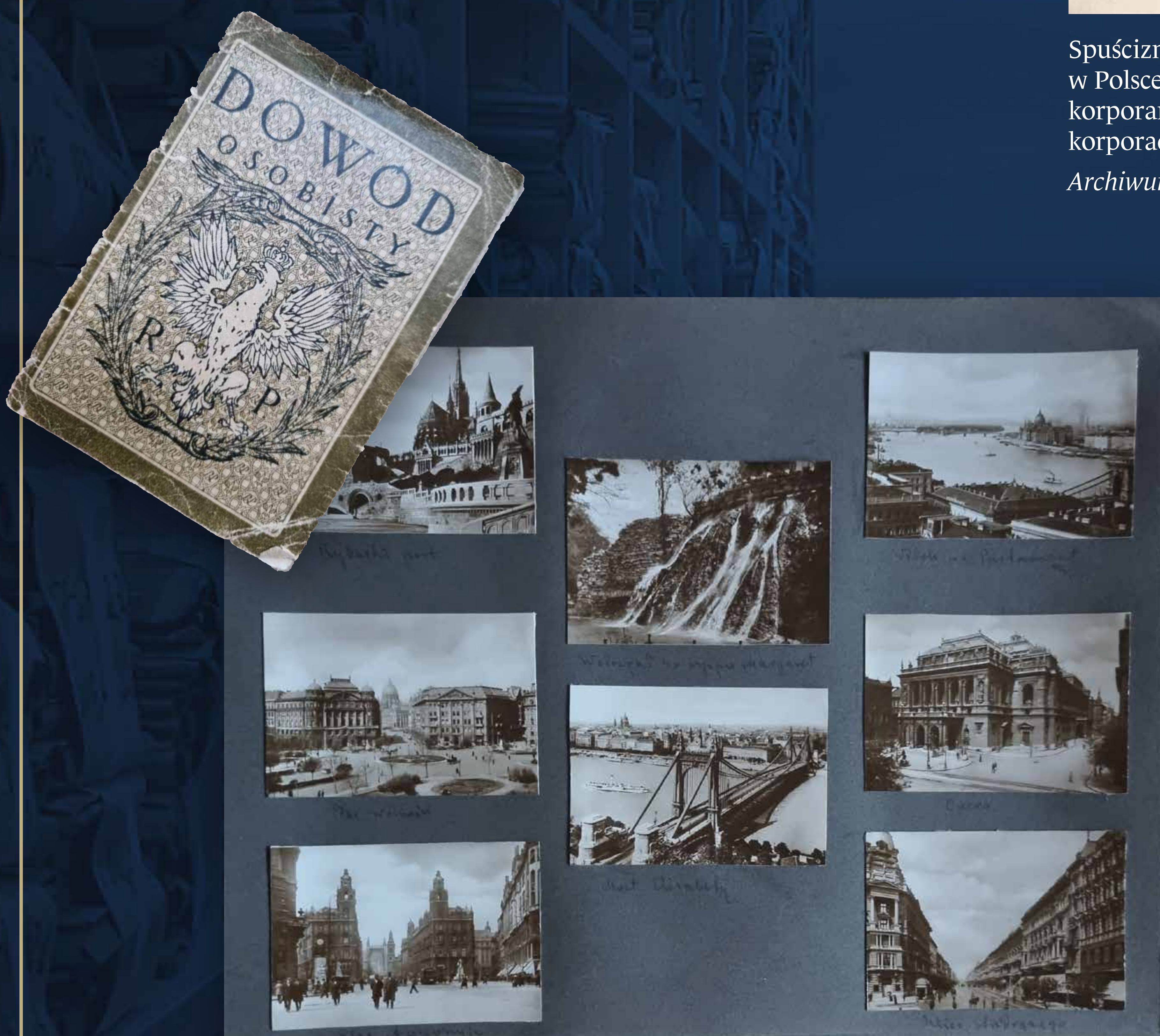

W magazynach przy Krakowskim Przedmieściu przechowywane są również spuścizny znanych naukowców związanych z UW. Są wśród nich archiwalia po pięciu rektorach uczelni, oraz sławnych badaczach np. Kazimierzu Michałowskim, Wacławie Sierpińskim czy Marcelim Handelsmanie. W poszczególnych spuściznach możemy znaleźć prywatne listy znanych naukowców, albumy rodzinne i cenne zapiski.

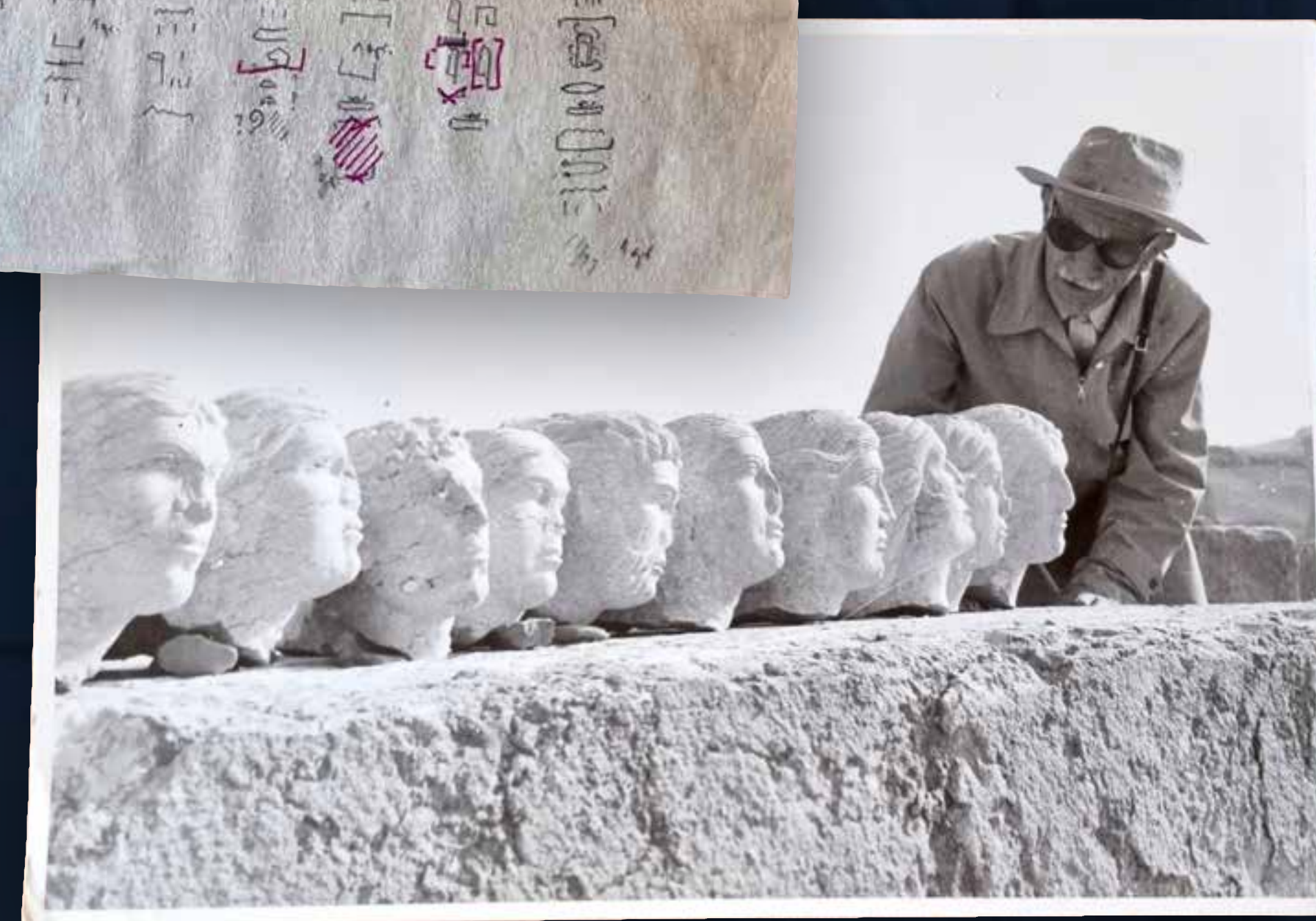
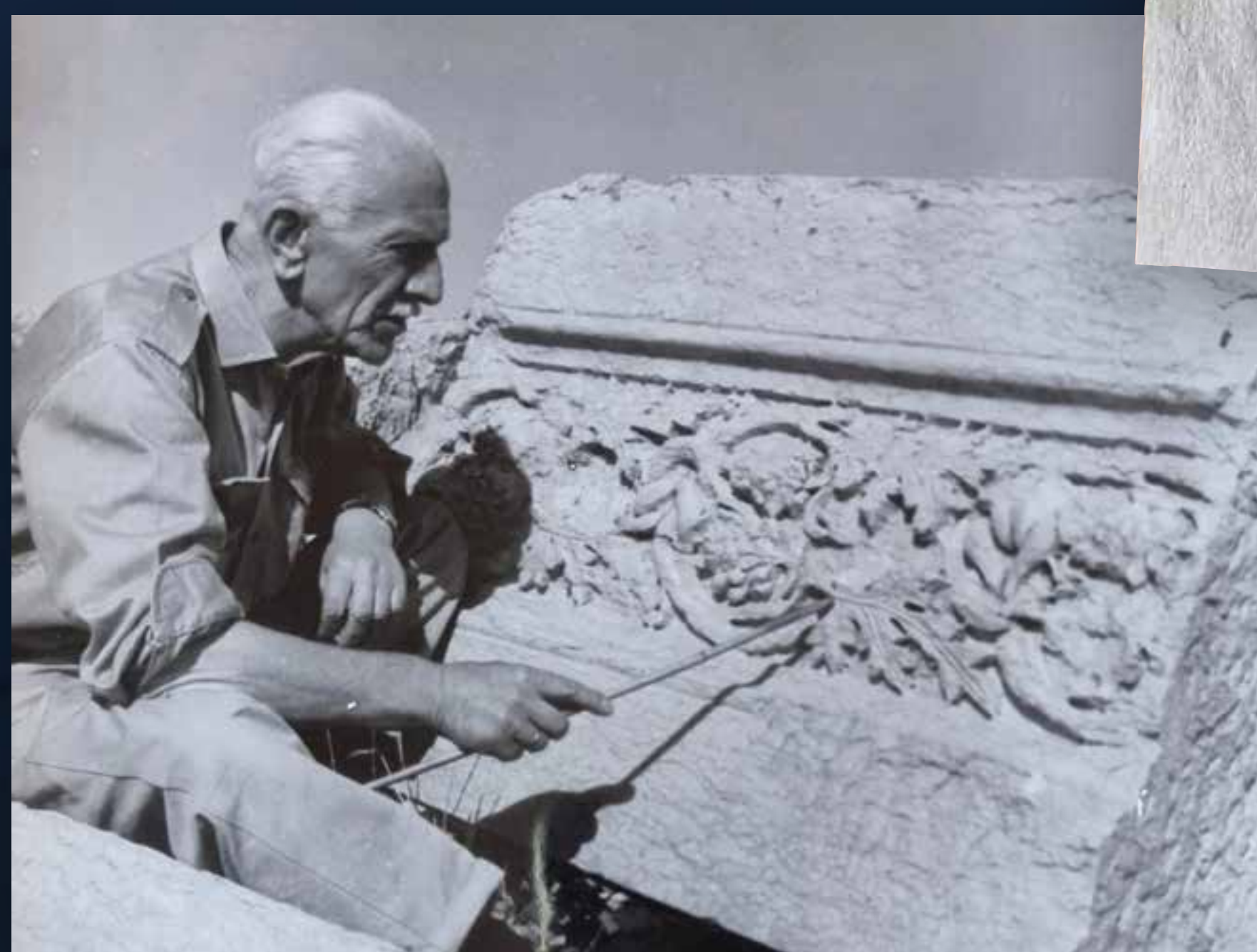
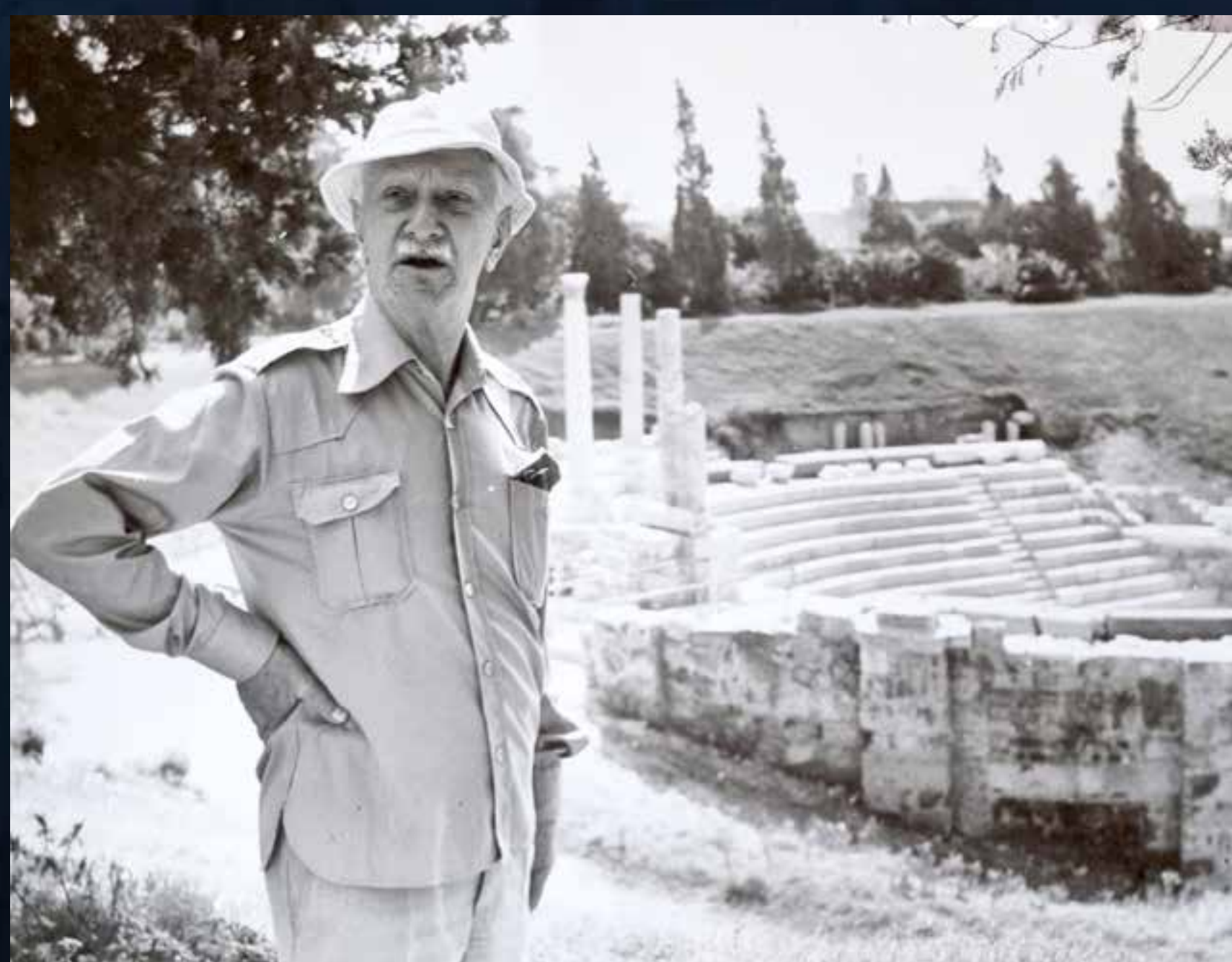
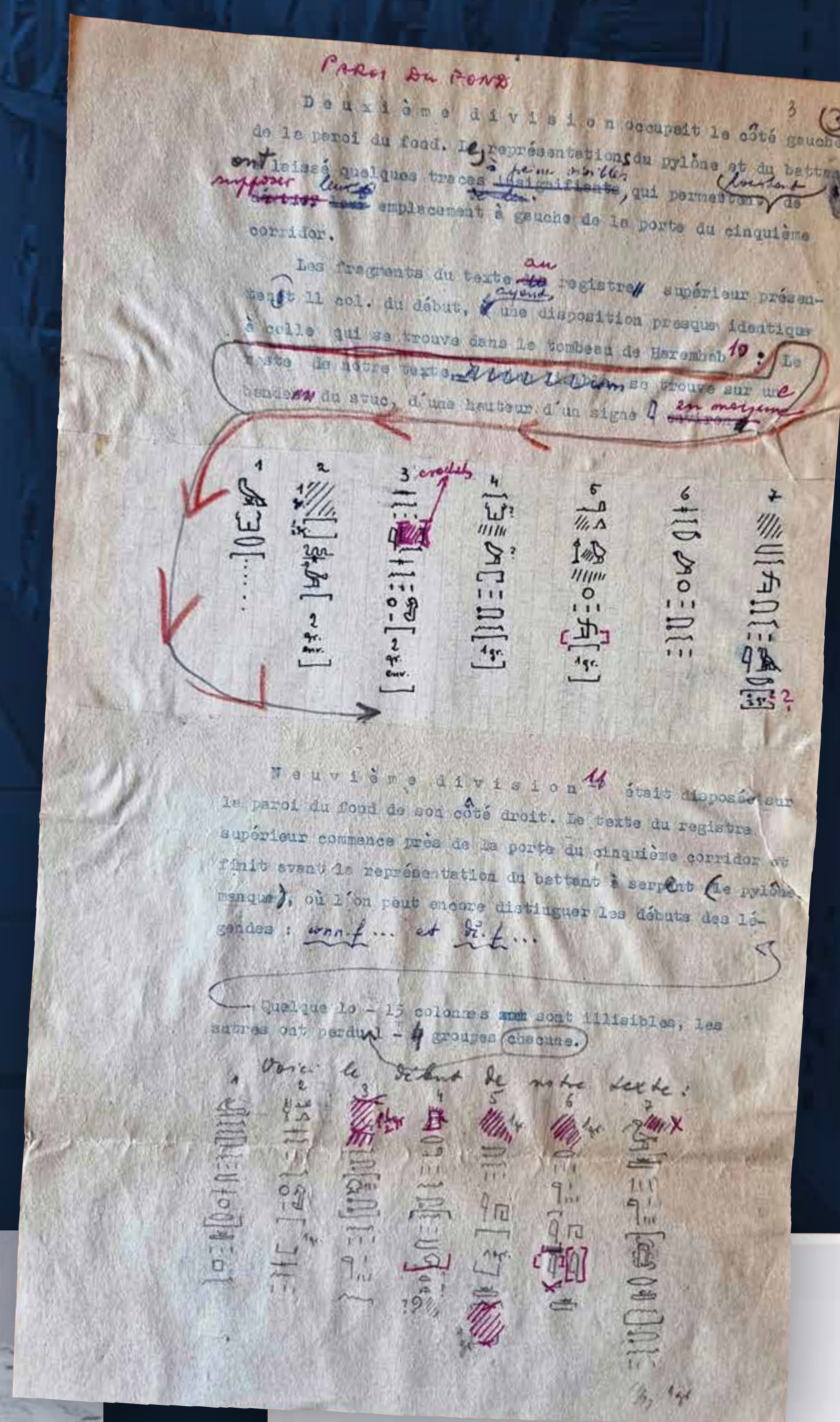
Spuścizna Zygmunta Kuczyńskiego jest jednym z największym w Polsce zbiorem archiwaliów korporacyjnych. Na zdjęciu korporanci Lechicki w 1928 roku oraz szkice herbów korporacyjnych Batorii i Lechicki.

Archiwum UW, Z. Kuczyński, Sp 23/5.

Album zdjęć z zagranicznej podróży poślubnej Kazimierza Stańczykowskiego, znanego akademickiego działacza ruchu ludowego z przełomu lat 20 i 30 oraz jego paszport.

Archiwum UW, K. Stańczykowski Sp. 44/3.

Spuścizna prof. Kazimierza Michałowskiego. Na zdjęciach Michałowski podczas prac wykopaliskowych w Egipcie (początek lat sześćdziesiątych) oraz zapiski profesora dotyczące hieroglifów z czasów Ramzesa III.

Archiwum UW, K. Michałowski Sp 13/136 i 186.

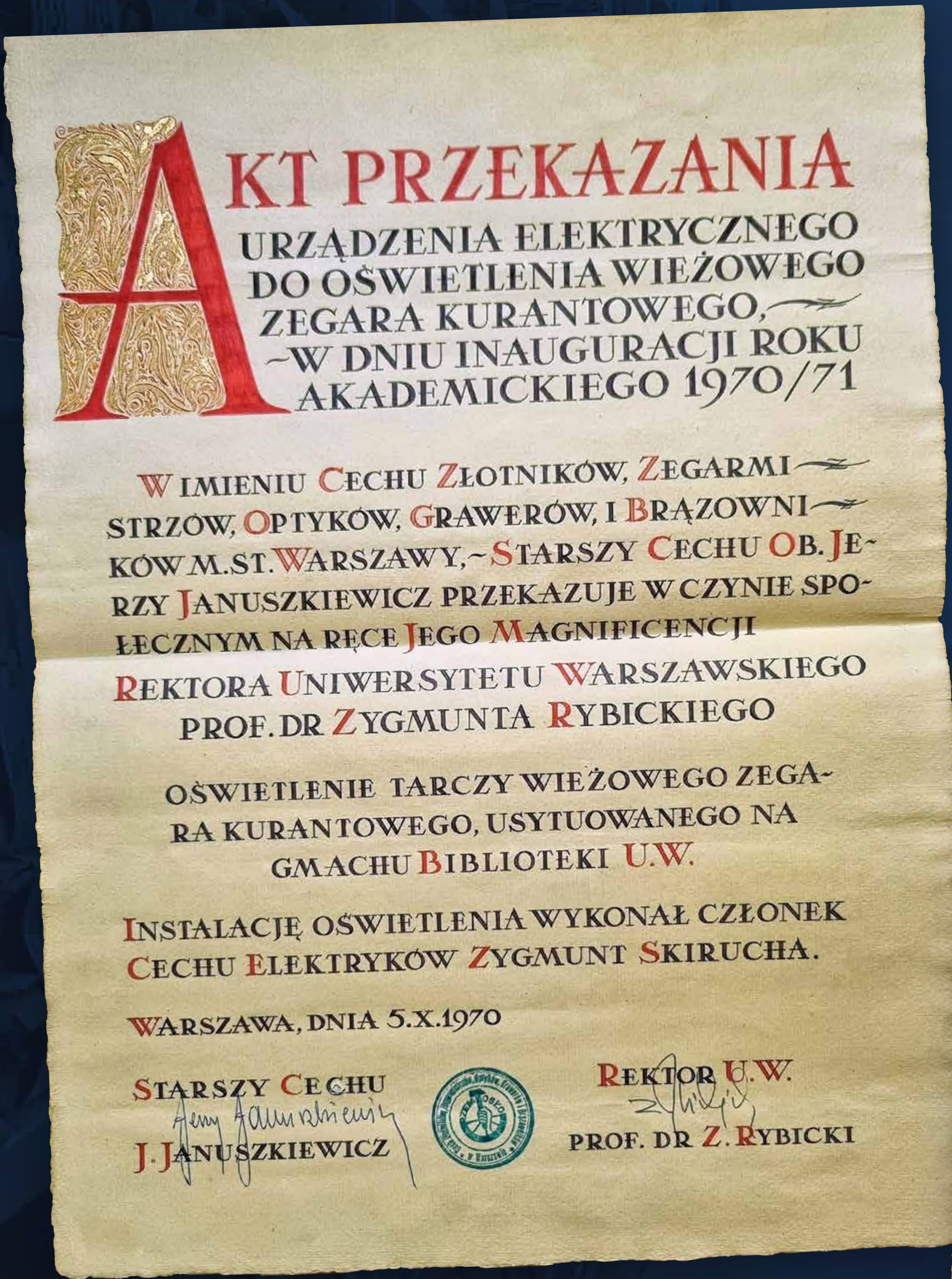

W zasobie Archiwum UW znajduje się także dokumentacja z posiedzeń Senatu, Rad Wydziałów oraz zarządzeń rektora. Są też (tak jak pokazywane poniżej) dokumenty nietypowe, które znakomicie odzwierciedlają ważne wydarzenia z dziejów uczelni w okresie PRL.

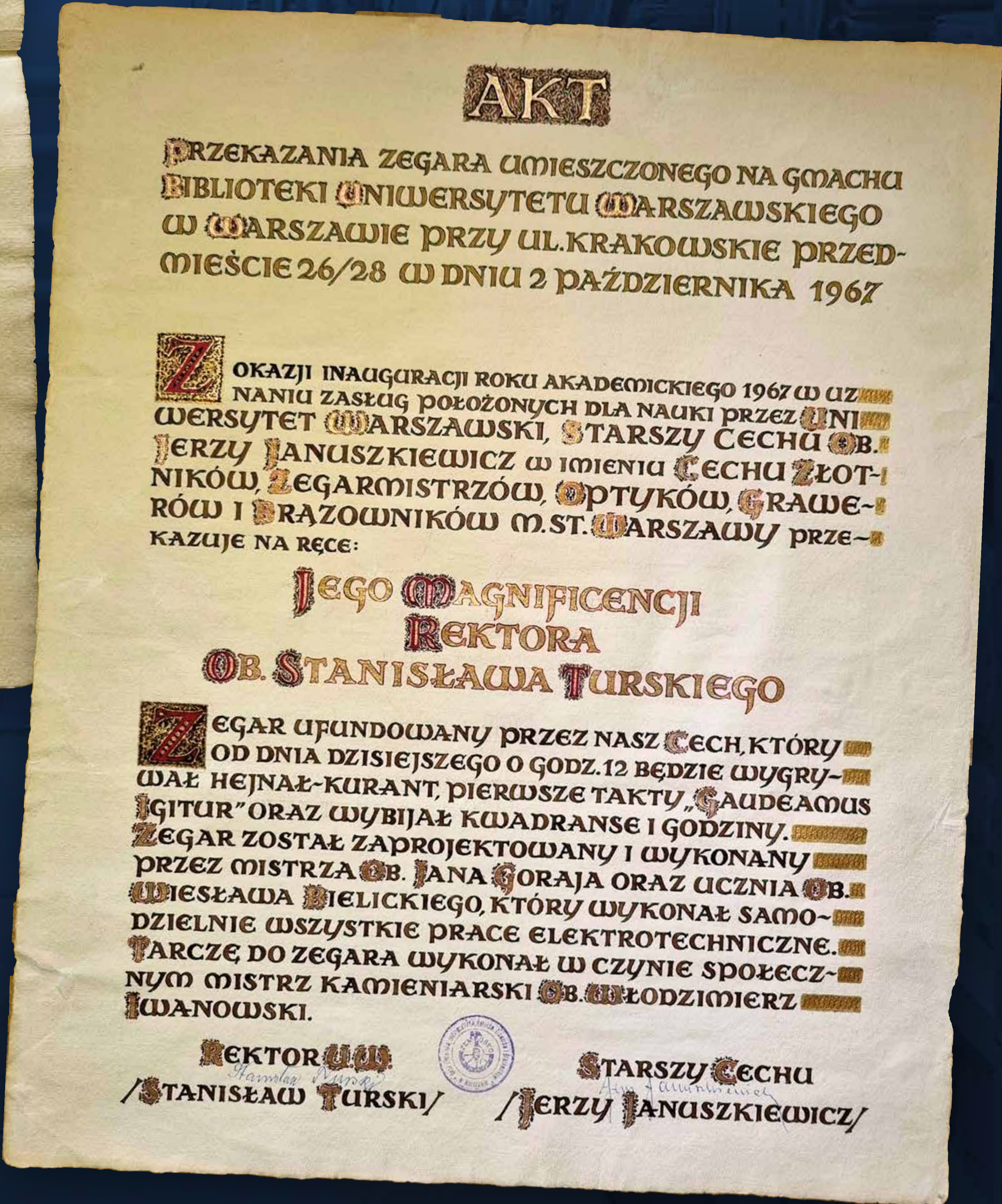
Demonstracja studentów 8 marca 1968 była początkiem „wydarzeń marcowych”. Dzięki zamontowanemu kilka miesięcy wcześniej zegarowi na budynku biblioteki można było dokładnie określić czas historycznych wydarzeń.

Zbiory Muzeum UW, fot. Krzysztof Wojciewski.

Akt przekazania urządzenia oświetlającego zegar na budynku biblioteki, październik 1970 rok.

Archiwum UW, adresy gratulacyjne C-1-56.

Akt ufundowania zegara uniwersyteckiego, październik 1967.

Archiwum UW, adresy gratulacyjne C-1-56.

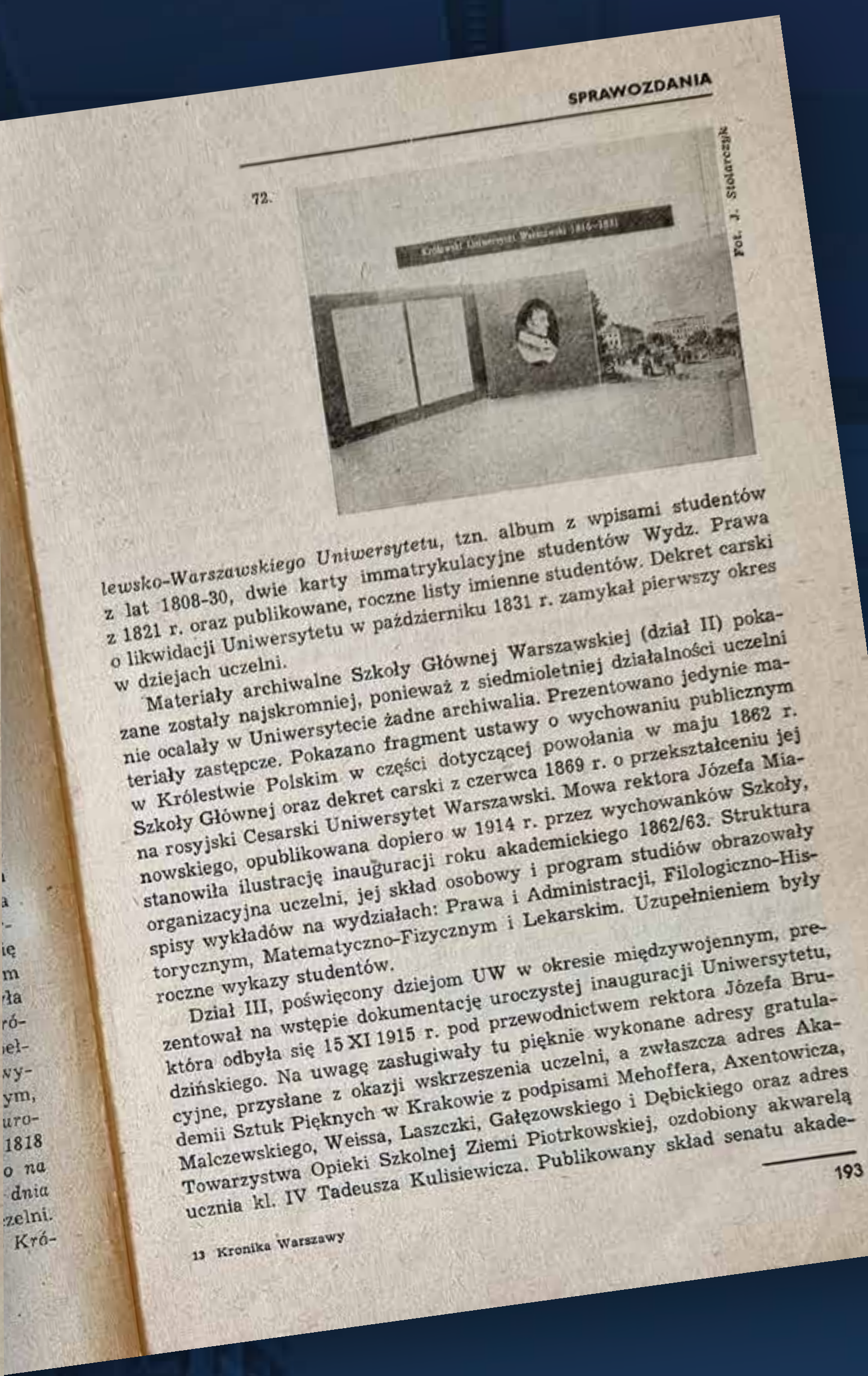
Jubileuszowa krzyżówka archiwalna.
Zapraszamy do konkursu. W znalezieniu hasła ukrytego w słupku zaznaczonym na czerwono pomoże dokładne obejrzenie naszej wystawy.
Za poprawne rozwiązanie krzyżówki czeka książkowa nagroda. Nagrodzonych zostanie pierwszych dziesięć poprawnych odpowiedzi nadesłanych mailem do Archiwum UW (archiwumuw@adm.uw.edu.pl).
Dobrej zabawy!

A										
		B								
			C							
		D								
			E							
			F							
		G								
			H							
I										
			J							

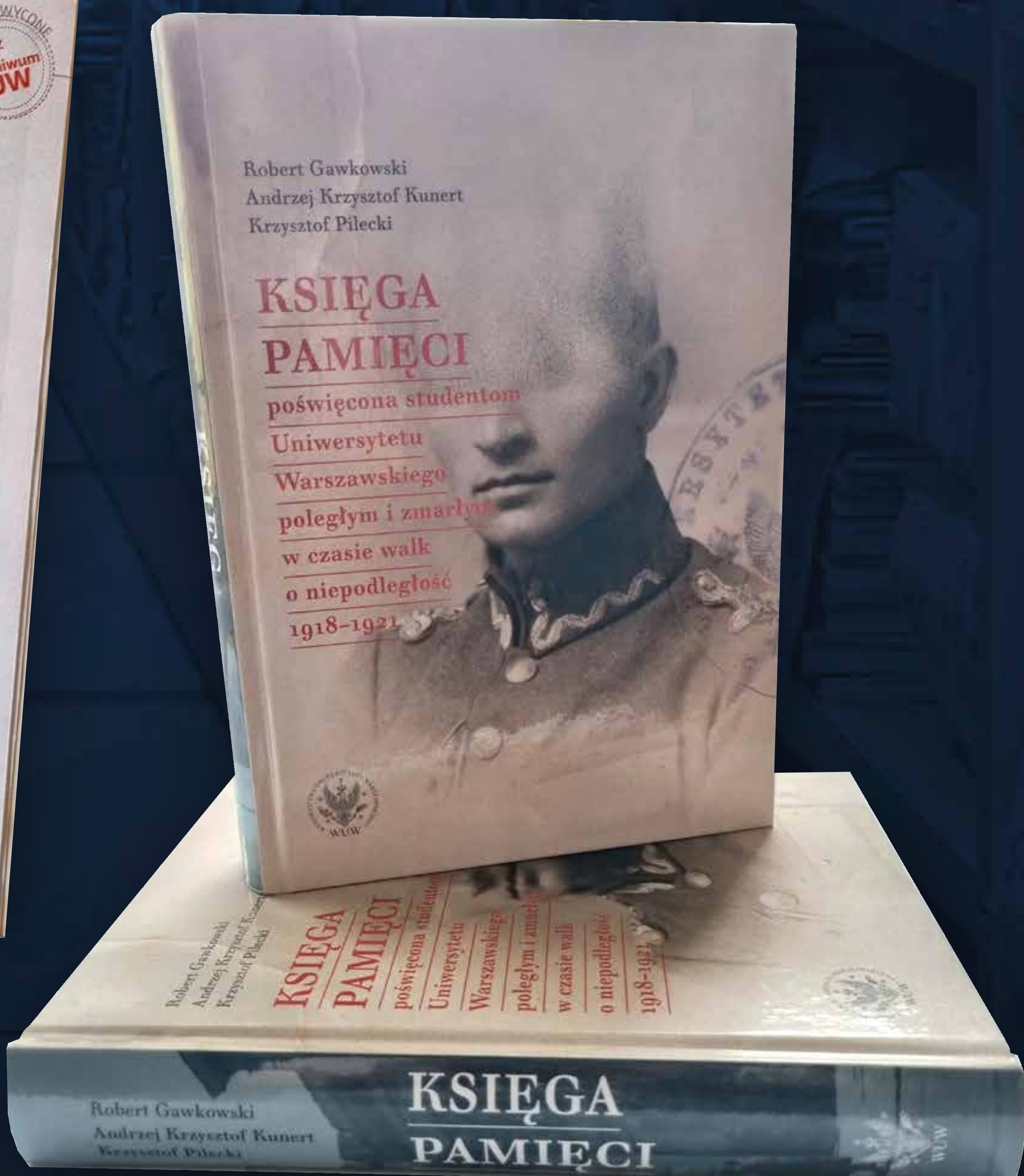
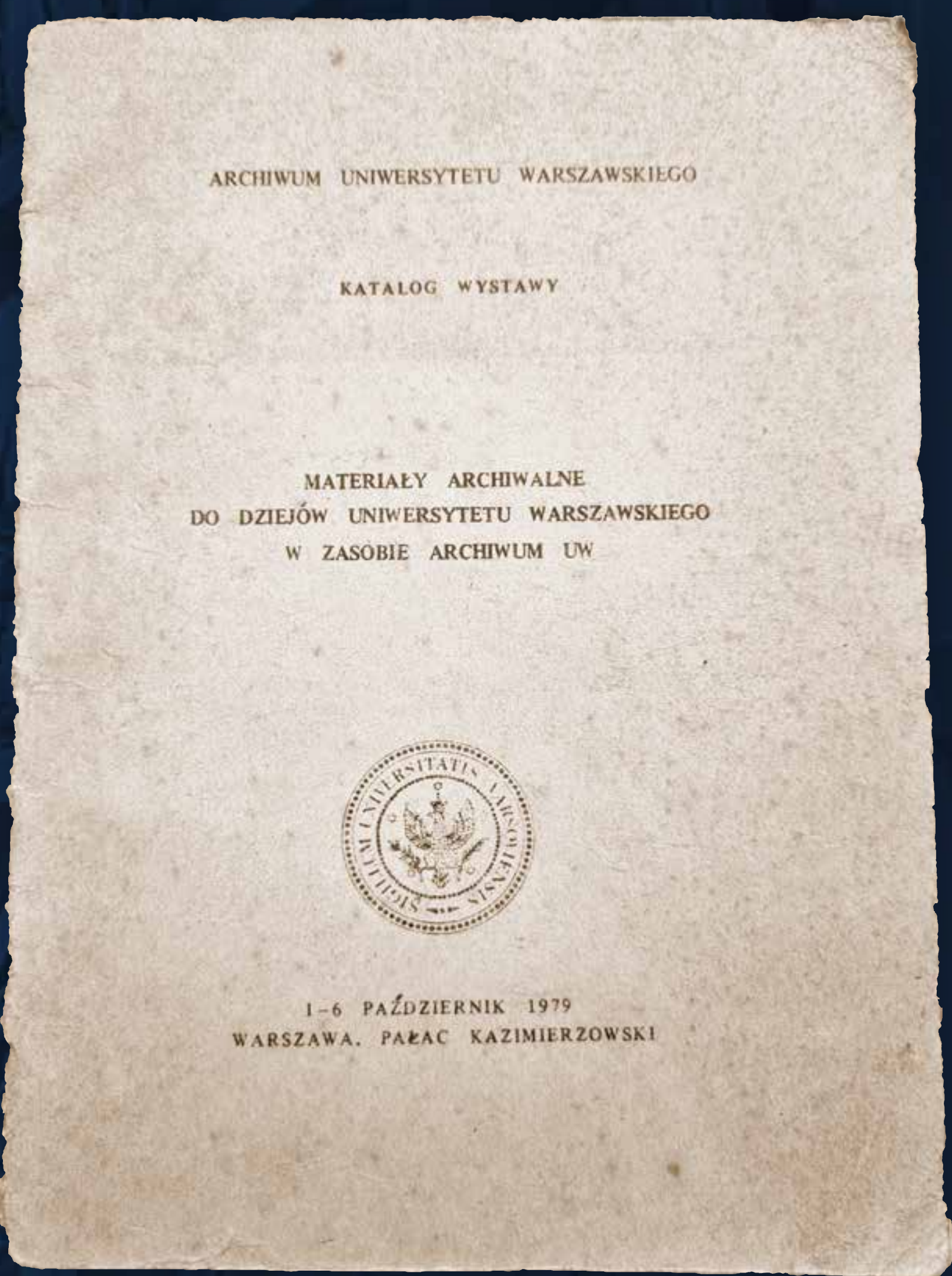
- A. Imię rosyjskiego cara i tytularnego króla Polski, który w 1816 r. założył Królewski Uniwersytet Warszawski.
- B. Imię świętego, patrona archiwistów.
- C. Zawód prof. Kazimierza Michałowskiego, którego spuścizna znajduje się w zbiorach AUW.
- D. Tytuł naukowego rocznika poświęconego archiwistyce wydawanego przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych.
- E. Nazwisko rektora Szkoły Głównej (1862-1869).
- F. Podstawowy rodzaj pomocy archiwalnej.
- G. Nazwisko laureata Nagrody Nobla, przedwojennego absolwenta UW, z którego dokumentów z lat studiów pozostały w AUW tylko kopie.
- H. Karta włożona w magazynie na miejsce wyjętych materiałów archiwalnych, wskazująca np. miejsce tymczasowego przechowywania.
- I. Gmach w kampusie UW, którego akt uroczystego otwarcia z 1936 r. znajduje się w zbiorach AUW.
- J. Nazwisko znanego reżysera, który w latach 50. studiował na UW fizykę.

Na zdjęciu kolejna odsłona wystawy w 2016 roku.

Archiwum UW, Jadwiga Szymańska-Pętala Sp 22/79.

Od 2014 roku w „piśmie uczelni UW” Robert Gawkowski ma stałą rubrykę pt: „Z Archiwum UW”, gdzie publikuje artykuły powstałe na bazie najciekawszych naszych archiwaliów.

Dzięki materiałom, ze spuścizny Marii Straszewiczowej opracowano i wydano w 2020 roku „Księgę Pamięci poświęconą studentom Uniwersytetu Warszawskiego poległym i zmarłym w czasie walk o niepodległość 1918-1921.”

WARSZAWSKI IWUM

UNIwersytet
Warszawski

Dzisiejsi uniwersyteccy archiwiści nie mają takich trudności jak ich poprzednicy zaczynający pracę w 1972 roku. Oddział Archiwum UW przy ul. Smyczkowej 14 ma nowocześnie zorganizowany system przechowywania dokumentów. Oddział przy Krakowskim Przedmieściu (gdzie mieści się czytelnia naukowa) obsługuje ponad 500 badaczy rocznie. Ogółem Archiwum UW ma dziś pod opieką 9 tysięcy metrów bieżących akt. Dzięki skomputeryzowaniu większości zasobu Archiwum UW udostępnia swe zbiory naukowcom z całego świata.

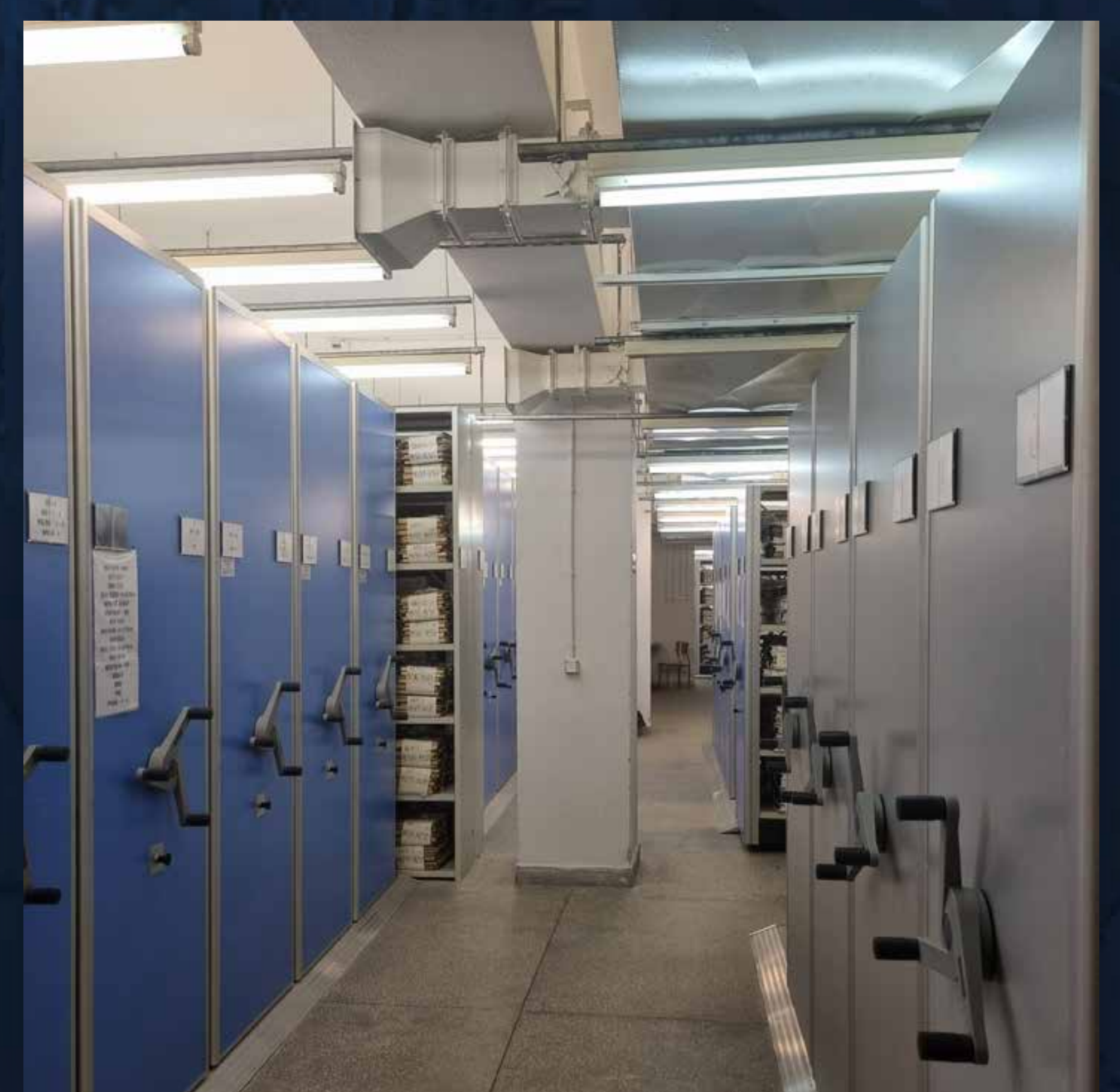

Załoga dzisiejszego Archiwum UW:

mgr Krzysztof Pilecki – dyrektor Archiwum UW
mgr Anna Dziedzic
mgr Renata Grzegórska
dr hab. Robert Gawkowski
Barbara Krzyżanowska – z-ca dyrektora Archiwum UW
mgr Grażyna Kurzyna
Michał Laskowski
mgr Katarzyna Pilecka
mgr Adam Stępień
Anna Zielkowska

Rada Naukowa Archiwum UW:

prof. dr hab. Alicja Kulecka – przewodnicząca
dr hab. Tadeusz Rutkowski
z-ca dyr. BUW mgr Katarzyna Ślaska

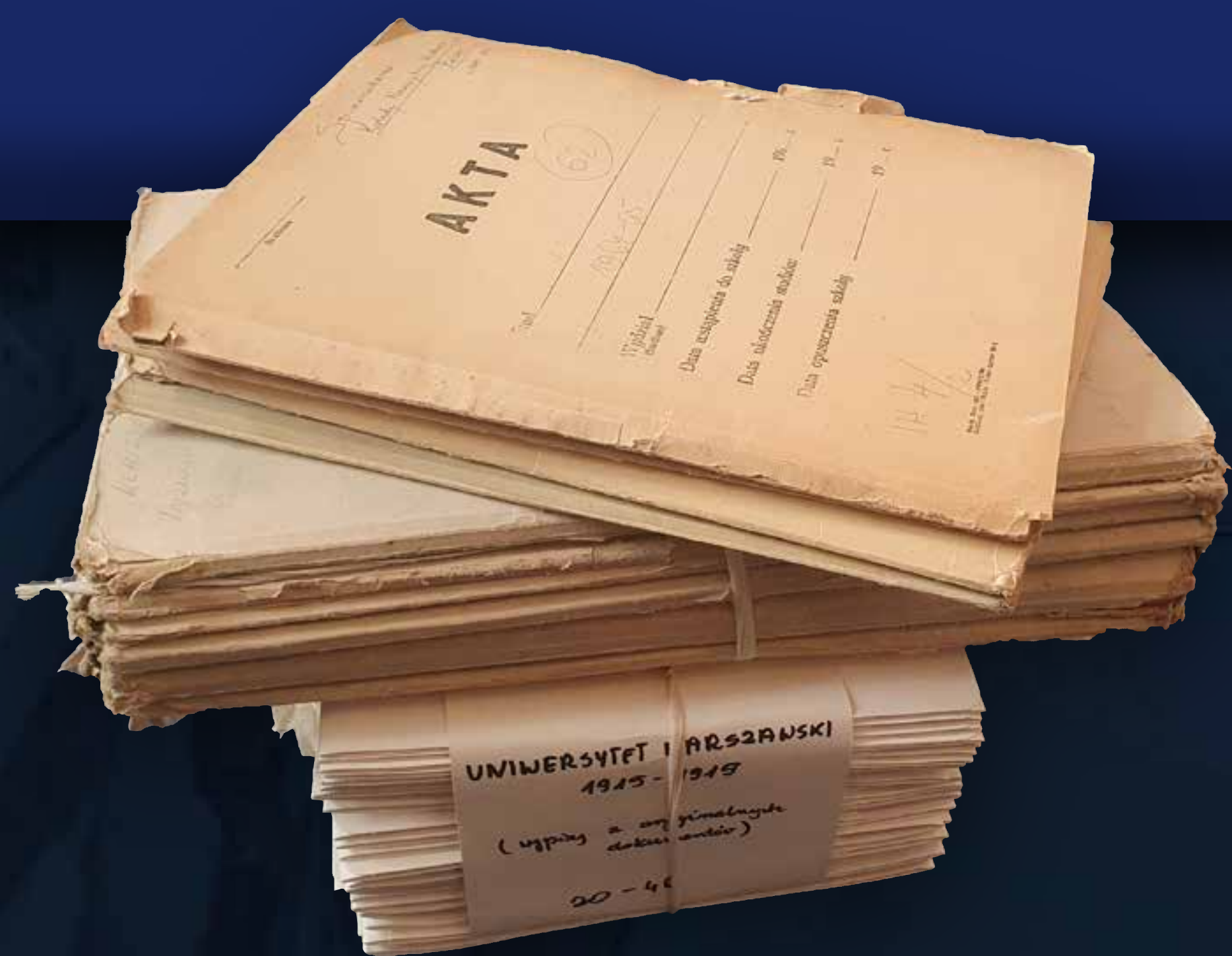
Sceny codziennej pracy archiwistów w oddziale przy ul. Smyczkowej 14 oraz (*dolne zdjęcie*) magazyn w pomieszczeniach dawnego szpitala św. Rocha przy Krakowskim Przedmieściu 26/28.

Fot. Renata Gawkowska

UNIwersYTET ARCH

Opracowanie wystawy: dr hab. Robert Gawkowski z zespołem Archiwum UW.
Opracowanie graficzne: Mariusz Jasiński

